

ANT

TiP'te
olağan üstü
kongre
toplanması
mümkün mü?

Haftalık Dergi • 3 Aralık 1968 • Sayı: 101 • 125 Kuruş

CIA

NIN

TÜRKİYE'DEKİ OYUNLARI

TÜSTAV

HAFTANIN
NOTLARI

Şiar Yalçın davası

■ Koyunhisar Cumhuriyet Savcısı Şiar Yalçın hakkında Akşam Gazetesi'nde yazdığı yazılardan dolayı Ceza Kanunu'nun 142. maddesine muhalefet ettiği ve «komünizm propagandası yaptığı» iddiasıyla Elmalı Savcısı Kenan Bileydi'nin açtığı davalar, müddeti içinde açılmadığı anlaşıldığından, Elmalı Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararıyla düşürülmüştür. Bilindiği gibi, Şiar Yalçın hakkındaki davaların, İktidarın emriyle hareket eden Elmalı Savcısı tarafından bir takım ard niyetlere dayanarak açıldığını bildirmemiz üzerine uzun bir tezkipe hakettiği cevap 78. sayımızda verilmişti. Antalya'daki büyük toprak sahiplerinin akrabası olan Kenan Bileydi ile muavini Yaşar Beğendik'in hatalarında ısrar ederek şerefli bir meslektaşlarını mahkûm ettirme gayretleri iflas etmiştir.

Jandarma terörü

■ Amasya'nın Tagova İlçesi'ne bağlı Geydoğan ile Belevi köyleri arasında çıkan olay iki kişinin ölümüne, 13 kişinin de yaralanmasına yol açmıştır. Olayın nedeni, iki köy arasında öteden beri süregelen orman anlaşmazlığıdır. Bu anlaşmazlığa rağmen İktidarın açıkça taraf tutması ve Geydoğan köylülerinin mahalli orman idaresinin de izniyle Belevi Köyü'ne girmesi üzerine çatışma patlak vermiştir. Olay yerine gelen jandarma müfrezeleri de kavgayı önleyeceklerine köylülerin üzerine ateş açmışlardır. Olayı İnönü Meclis'e getirmiş. TİP ise Senatör Fatma Hikmet İşmen ile Milletvekili Şaban Erik'ten kurulu bir parlamento heyetine olay yerinde inceleme yaptırmıştır. TİP Genel merkezde, bu inceleme üzerine yaptığı açıklamada, «Bu, halk hesabına çok acı ve çok düşündürücü bir olaydır. Çünkü köylü kendi meselesi içinde idarecilik suuru ile değil, jandarma kurgunu ile karşılaşmıştır. Devlet idaresi demek, insanları öldürerek meseleleri halletmek değildir. Jandarma sorumsuzca ve yok yere insan canına kıyan bir devlet kuvveti olmaktan çıkarılmıştır.» demiştir.

Öğrenci direnişi

■ Üniversiteye giremeyen öğrencilerin direnişi devam etmektedir. Ankara'daki öğrenciler bakanlık önünde bir protesto toplantısı yapmışlar, fakat kısa bir süre sonra civarda beklemekte olan polis birlikleri tarafından dağıtılmışlardır. Bu arada onbeş kadar genç de polisler tarafından kamyonla bindirilerek götürülmüşlerdir. Yine Ankara'da «Üniversiteye Giremeyenler Direniş Komitesi» nin yayınladığı bildiride suç unsuru bulunduğu iddiasıyla üç kişi yakalanarak adalete verilmiş ve tutuklanmıştır. İstanbul'daki Direniş Komitesi Yönetim Kurulu üyeleri ise Ankara'ya doğru yegitimde eşitlik yürüyüşüne başlamışlardır. Cepelerindeki 38 Lira ile yürüyüşe çıkan 12 öğrenci, bunun kötü hava şartları dolayısıyla bir eğitim yürüyüşü olabileceğini de belirtmişlerdir. Yine İstanbul'daki öğrencilerin rektörlük binasına girmeleri üzerine 1969'dan beri ilk defa üniversiteye rektör tarafından polis çağırılmıştır. Polisler öğrencileri dışarı atmış ve bir kısmını da emniyete götürerek sorguya çekmiştir.

Öğretmen kıyımı

■ TÖS Kütahya Şubesi Başkanı Erdoğan Yılmaz, Kütahya Ekspres Gazetesi'nde yayınlanan millî eğitim müdürlüğünün haksız tasarrufları ile ilgili yazıdan dolayı bakanlık emrine alınmıştır. Erdoğan Yılmaz, bu yazısında yine kıyım uğrayan Hüseyin Kavak adlı öğretmenin durumunu ele alarak kıyım karşı çıkmıştı. Öte yandan, Gazi Eğitim Enstitüsü öğrencileri 4 Kasım'da başladıkları boykota, reform istekleri kabul edildiği için son vermişlerdir.

Mahkûm oldu

■ Kızılmak adlı şiir kitabında «komünizm propagandası yaptığı» iddiasıyla 1967 başından beri yargılanmakta olan ve bu dava yüzünden bir süre de tutuklu kalan şair ve Forum Dergisi yönetmeni Hasan Hüseyin Korkmazgil, Ankara 3. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından üç yıl hapis, iki yıl Kayseri'de sürgün cezasına mahkûm edilmiştir. Kızılmak 1967'den beri üç bilimsel kurulunca incelenmiştir. Gedikli fetvacı Recai Galip Okandan'ın aleyhte verdiği rapordan sonra Prof. Hakkı Uzun, Prof. Aziz Köklü ve Prof. Kenan Akyüz lehte rapor vermişlerdir. Son olarak Prof. Nermi Abadan, Prof. Uğur Alacakaptan ve Prof. Hasan Eren de çoğunlukla sanık lehinde görüş bildirmişlerdir. Raporlar lehte olmakla beraber mahkeme Korkmazgil'i 142/4'ten mahkûm etmiştir. Davanın en ilginç yönü, savcılık 142/1 den dava açmış halde, Korkmazgil'in 142/4'ten mahkûm edilmesidir.

Kürtçe alfabe

■ Ankara Başmilletvekili Sulhiye Ceza Mahkemesi'nin kararı ile şahsi eşyası arasında İstanbul Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu öğrencisi M. Emin Gözen, eşyası arasında kürtçe alfabe bulunduğu gerekçesiyle 142. maddeye göre tutuklanmıştır. Gözen'in alfabeleri kendisinden aldığı söylediği Ahmet Kotar adlı şahıs da aynı gerekçe ile mahkemeye verilmiştir. Her çözümlenir alfabesinin yada kürtçe basılmış bir eserin emmleket içinde müesseses sosyal nizamı devirmek amacına matuf propagandası kabul edilmesi hayretle karşılanmıştır.

Kukla örgüt

■ İstanbul Hukuk Fakültesi'nce hazırlanmakta olan bir tasarı ile bütün öğrenci örgütlerinin tek kurtuluş haline getirilmesi öngörülmektedir. Hukuk Fakültesi'nin hazırladığı tasarı bugünlerde Senato'ya verilecek ve daha sonra hükümet vasıtasıyla parlamentoya götürülüp kanunlaşması sağlanacaktır. Rektör Egeli, bu konuda bir açıklama yaparak yeni tasarıya göre kurulması kararlaştırılan örgütün, öğrencilerin yüzde 60 çoğunluğu ile seçilecek temsilcilerden kurulacağını ve öğrenci temsilcisi olarak bu örgütün tanınacağını söylemiştir. Ege'de mevcut öğrenci örgütlerinin isterlerse görevlerine devam edebileceklerini, fakat üniversitenin bunları resmen tanımayacağını da belirtmiş, her fakültede iki üç öğrenci cemiyeti kurulduğunu, bunların hangisini meşru sayacaklarını anlayamadıklarını söylemiştir. Bu tasarıdaki asıl amaç, bir takım çevrelerin çok korktukları devrimci öğrencileri etkisiz hale getirmek ve kukla bir örgüte karşı karşıya kalmak olduğu anlaşılmaktadır. Hesapları tutmazsa, bu örgüt de, TMTF gibi çarşamaz duruma getirilecektir.

Regis Debray

■ Gerillacılarla ilişkili kurdugu gerekçesiyle Bolivya'da 30 yıl ağır hapse mahkûm edilen Fransız aydını Regis Debray, Amerikan emperyalizminin Güney Amerika'da dalbuddak saldırganı belirtmiştir. Debray, hapis hanesinde batılı gazetecilere verdiği demeçte, emperyalizmin müdahalesini önleyebilmek için esli lahlı mücadeleye ve yeni ihtilallere ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir.

Halk Oyuncularına saldırı

■ «Halk Oyuncuları» adlı devrimci tiyatro topluluğunun İstanbul'da Küçük Opera'da temsil ettikleri «Devri Süleyman» adlı oyun İmam Hatip Okulu öğrencileri ve Bakırköy İlçesi'ne mensup bazı saldırganlar tarafından basılmıştır. Patlıolarının altından çıkardıkları sopa ve demir çubuklarla sahneye fırlayan saldırganlar, dekorları tahrip etmişler ve üzerinde anayasanın 20. maddesi yazılı olan perdeyi «İtlerin ne mal oldukları» perdesindeki yazılardan belib diyerek parçalamışlardır. Bu arada patlayıcı maddeler ve bombalar da kullanılmıştır. Yukarıda saldırganlar tarafından atılan iptiadi bombalardan biri görülmektedir. Binaının ön cephesindeki camların da taşlarla kırıldığı saldırıya müdahale etmek isteyen bir emekli deniz albayı ile bir emekli millî eğitim memuru demir çubuklarla bağlarından yaralanmışlardır. Saldırganlar daha sonra tiyatronun önünde bekleyen minibüslere binerek olay yerinden uzaklaşmışlardır. Tiyatro yöneticileri, «Saldırıya rağmen, Devri Süleyman daha onbinlerce kişiye oynanacak ve oyunumuzun sonundaki davul her gece anlayana çalacaktır» demişlerdir.

Kalb nakli

■ Önce Ankara'da, hemen ardından İstanbul'da kalb nakli ameliyatları yapılmıştır. Onüç günlük süreçte üçüncü, dördüncü, beşinci kalb nakli ameliyatlarının yapılması beklenmektedir. Çünkü, bu işin üstesinden sayılan Kemal Bayraktar, Niyazi Ersoy ve Ayhan Aytaç altı ile vericili bekleyenleri en yeni kalb de-ğıştirme ameliyatları ya-paraklarını açıklamışlardır. Böylece, Türkiye'de, kapita-lizt ülkelerde insanların ko-bey olarak kullanılmaları yo-lundaki akımlar öncülerini ara-sında girmiş olacaktır. Kasım ayı başında Sovyetler Birli-ğinde yapılan ilk kalb nakli ameliyatından sonra, bugünün beklentileri ve teknoloji ile kalb de-ğıştirme ameliyatının ge-nelede olduğu kararlaştırıl-mış ve insanlar üzerinde bu tür ameliyatlar yapılması ke-sin olarak durdurulmuştur. Türkiye'de yapılan ilk kalb ameliyatının amacı ve vericile-ri incelenecek olursa bir baş-ka nokta daha ortaya çı-kmaktadır: Kazaya uğrayanlar hep işçiler ve dar gelirli-ler ile kalbi değiştirilecek kadar hasta olanlar yalnız seslerini duyuramayan köylüler midir?

Bütçe açığı

■ 1968 bütçesi açığının şimdiden 1 milyar 180 milyon lira ol-duğu Devlet Planlama Teşki-latı uzmanlarıca belirtilmiş-tir. Hükümetin açığı kapat-mak üzere daha büyük iç borçlanmalara gideceği ve ye-ni vergiler getireceği tahmin edilmektedir.

Çiftlik yağması

■ Ceylanpınar ve Alpaslan dev-let işletme çiftliklerine alt arazilerden büyük bir kısma-nın Keban Barajı sahasın-dan ayrılacak ailelere ve ba-zı deprem felâketzedelerine verilmesi kararlaştırılmıştır. Devlet çiftliklerinin dağıtıl-masına, Cumhurbaşkanı'nın, Millî Güvenlik Kurulu'nun ve Devlet Planlama Teşkilâ-tı'nın karşı çıkmasına ra-ğmen dağıtım işi önümüzdeki ay içinde bakanlar kuruluna getirilecektir. Baraj bölgesin-den çıkartılan 10.895 aileden sadece 1217 si tarımda işkân istedikleri halde bu kararda ısrar edilmesi, ileride bu dev-let topraklarının ağaların eline geçeceğini göstermek-te-dir.

FKF kazandı

■ İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde yapılan öğren-ci temsilciliği seçimlerini Edebiyatlılar Fikir Kulübü üyelerinden Mürsel Engin ile Abdi Ayhan kazanmışlardır. Uzun süredir «gericilerin ka-lesi» olarak bilinen ve halen iki öğrenci cemiyeti de geri-cilerin elinde bulunan Edebi-yat Fakültesi'ndeki bu olay «edebiyatta ihtilal» olarak nitelenmiştir. Gerici çevreler, sosyalistlerin kazandığı bu seçimleri iptal ettirmek için harekete geçmiştir. Hu-kuk Fakültesi'nde yapılan öğrenci temsilcisi seçimlerin-de de yine sosyalist öğrenci-lerin adayı Hukukçular Fikir Kulübü üyesi Ertuğrul Gü-nay seçimi büyük farkla ka-zanmıştır.

Ya iş, ya ekmek!

■ İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği'nin düzenlediği çı-şıldık ve Pahalılığı protesto-mitingi Hürriyet Meydanı'n-da başlamış ve Taksim'de so-na ermiştir. Mitingte parla-metoya verilmek üzere hal-ka «Dileğimiz: Ya iş, ya ek-mek» diye başlayan bir di-lekçe hazırlanmıştır.

Sarıca doçent oldu

■ İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nin sosyalist öğre-tim üyelerinden Murat Sarı-ca, girdiği sınavda başarı göstererek doçentliğe yüksel-miştir. Daha önce doçentliği engellenen Sarıca böylece bir yıldan beri ayrı bırakıldığı üniversiteye yeniden dönmek-tedir. Sarıca'nın üniversiteye dönüşü memnuniyet yarat-mıştır.

AP Kurultayı

■ Adalet Partisi'nin 4. Büyük Kurultayı Ankara'da toplan-mıştır. Kongreyi bir konuşma ile açan Genel Başkan De-mirel, eski Demokratların si-yasi haklarının idesi konu-sunda «Şikâyet mevzularının halli, yeni hususların meydana getirmeye geçeceği içinde mümkün olur.» demiş, radyo-nun iktidarın dümen suyuna girmesi ve Danıştay'ın hü-kümet kararlarını bozmasını için gereken tedbirlerin alın-cağını açıklamıştır. Ayrıca, Tedbirler Kanunu'nun kaldırılacağını da müjdeleyen De-mirel, sol akımlara karşı ka-nuni tedbirlerin hazır oldu-ğunu da söylemiştir.

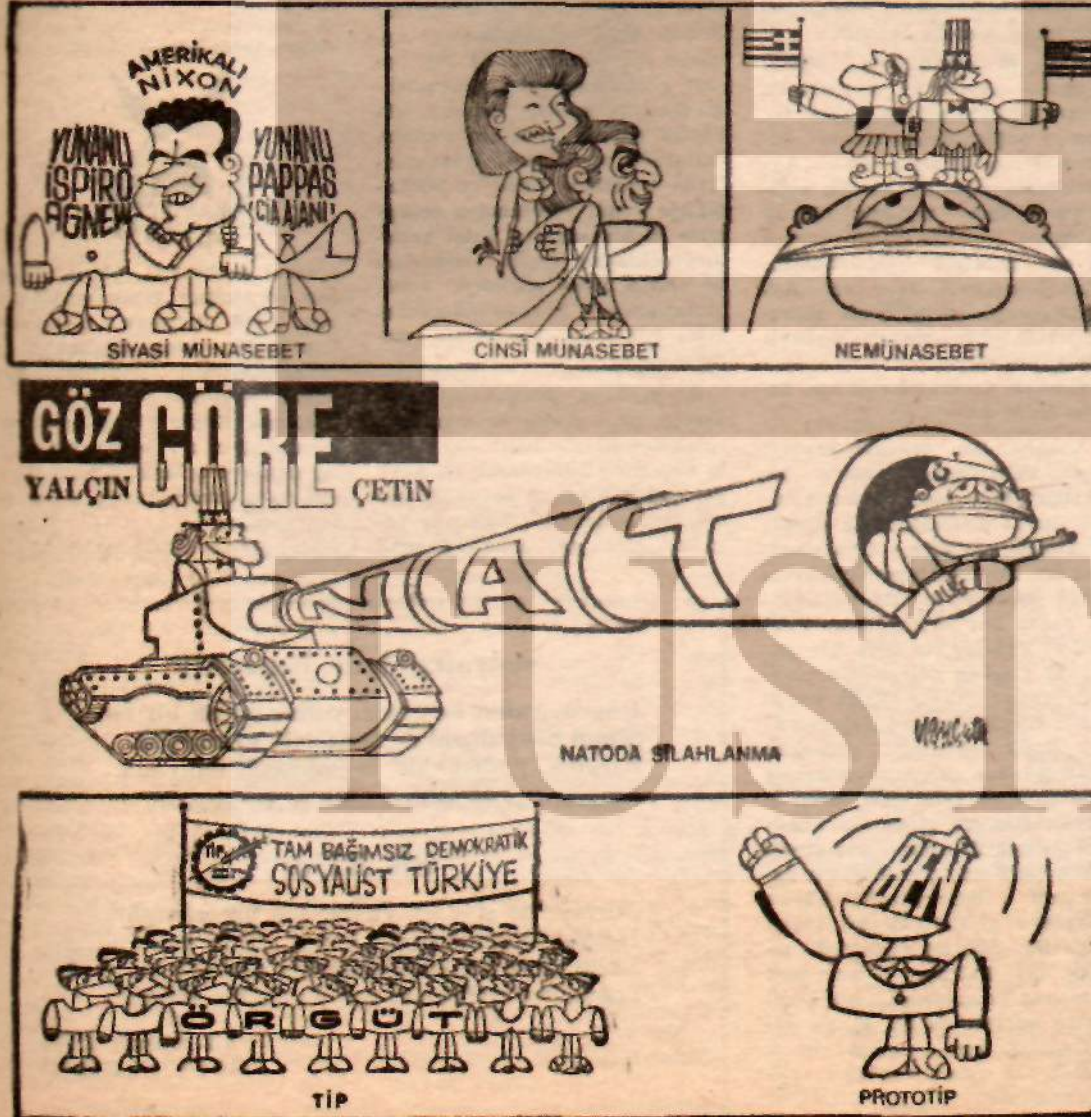
DOĞAN ÖZGÜDEN

Sorumluluk ortaklıktır!

BİRLEŞİK Amerika'yı Türkiye'de artık resmen bir CIA ajanı temsil ediyor... Hem de Vietnam'da pasifikasyon işlerinde uzmanlaşmış bir CIA ajanı! Böylece Birleşik Amerika, Başkan Johnson'un geçen yıl Honolulu'da açıkladığı gibi Türkiye'yi Vietnam'la aynı öneminde gördüğünü bilen göstermiş bulunuyor... Bir CIA ajanının başkanlığındaki Amerikan misyonunun bundan böyle Türkiye'de neler yapabileceğini tahmin etmek için fazla düşünmeğe lüzum yok. CIA'nın Türkiye'de bugüne kadar nasıl kirli oyunlar oynadığı ANT'nin iç sayfala-rında açık seçik ortaya konulmaktadır. Büyükelçilik kol-tuğuna bir CIA ajanı oturduktan sonra Türkiye herhal-de bu oyunların daha cüretkârcesine tertiplenmişlerine sah-ne olacaktır. Pasifikasyon uzmanı Komer herhalde Vi-etnam'da edindiği tecrübeyi bir kenara atmayacak, Tür-kiye'deki anti-emperyalist ve sosyalist güçlerin Türkiye halkı ile ilişkilerini kesmek, Amerika'ya karşı ulusal di-renişi kırmak için doların da verdiği kuvvetle binbir komploya girişecektir. Amerika'nın yerli ortakları da şüphesiz boş durmayacaktır. Yine ANT'nin iç sayfala-rında İstanbul Ticaret Odası adına hazırlanan bir rapor açıklanmaktadır. Raporda özel sektörün siyasal hayatı ek-kilime imkânları araştırılmakta, TIP'in mutlu azınlık çıkarları karşısında büyük tehlike teşkil ettiği belirtile-rek seçim döneminde bütün iktidarlarının TIP dışındaki partileri desteklemesi, bunlara her türlü yardımda bu-lunması önerilmektedir.

HİÇ şüphe yok ki, Türkiye güç bir dönemin ağı-ğindedir. Böyle kritik bir dönemde Türki-ye'nin tek sosyalist örgütü olan Türkiye İşçi Partisi'nin içine düştüğü durum gerçekten hazindir. Amerika'nın ve mutlu azınlığın komploları karşısında daha bütün, daha güçlü olmak gerekirken TIP'in üst kademelelerini legal edenler gıcınca bir sorumsuzluk içinde birbirlerine gir-mişlerdir. Sosyalist hareketin binlerce insanın hayatı, mutluluğu, özgürlüğü bahasına yaptığı birikim üst ka-demelerde bir mirasyedi hovardahğı ile ısraf edilmek-te-dir. Genel Başkan partide bölünmelere yol açan görüş-lerinde hâlâ ısrar etmekte, Merkez Yürütme Kurulu ya-yınladığı bildiride hâlâ «dediğim dediğim» diyerek yangına körükle gitmektedir. Temel meseleler bir yana tüp ki-şisel suçlamalar için temin edilmiş bir takım belgeler üzerine spekülasyon yapılmaktadır. Şimdiye kadar par-tinin sözcülüğünü yapan ve son kongrenin bütün sorum-luluğunu üzerinde taşıyan bir milletvekilli ortaya çıkıp kongre delegelerine, yöneticilere ağıza alınmayacak kel-i-melerle saldırmakta, sonradan o milletvekilline rampa eden bir parlamenterler grubu da, sırf genel başkanı dü-şürmek için, üzerinden üç hafta geçmeden yeni kongre toplamaya kalkışmaktadır.

SOSYALİST kavganın asıl ıstırapını, asıl çilesti-ni çeken kentteki, kasabadaki, köydeki emek-giler şaşkın vaziyettedir. Ayda beş bin liraya yakın mül-letvekilli ayığının verdiği maddi garanti ile meclisin lüks salonlarında emekli halk adına seraserpe oturanlar, yak-laşan genel seçimlerde, «yeniden seçilememek» endişesi-nin verdiği hırçınlık içinde birbirlerine saldırmaktadır-lar. Çoluğunun çocuğunun nafakasını sosyalist kavgaya feda eden işçiye, köylüye, esnafa, en ön safta zulme kar-şı savaştan öğrenciye, rahatsız bu kavga uğrunda hiçe sayan aydına darbe üstüne darbe indirmektedirler. Unu-tulmasın, 142'nin çilekesi mahkûm Şadi Alkış hâlâ de-mir parmaklıklar arkasındadır. Hakları var mıdır? Han-gisi hangisine hesap soracak durumdadır. Yöneticisiyle, milletvekilliyle, yazarıyla hepsi de bugüne kadar partinin temel sorunlarına dirsek çevirmiş, birbirlerinin hatala-rını ısrıbas etmişlerdir. Daha düne kadar birbirlerine öv-güler düzenler, genel başkanın bütün görüşlerine imza atanlar, hatta ve hatta bazı hatalı görüşlerinde ondan da ileri gidenler kendileri değil midir? Taban bunları görmüyor mu? Elbette taban bu kör gidise bir gün «dur!» diyecekler. Partinin temel sorunlarını taban er-goc teşhis edip ortaya koyacak, köklü çözümlerini da-ğıştıracaktır. İşte o zaman, karanlıkta partifilik oyna-yımlar tabanın tuttuğu bu ışıktan kaçamayacaklar, ya o ışığa doğru yürüyecekler, yada silinip gideceklerdir.

CIA'nın adamı Komer Türkiye'de

AMERİKA'NIN yeni Ankara Büyükelçisi ve Vietnam'daki eski CIA Başkanı Robert W. Komer geçen hafta Türkiye'ye gelmiş ve devrimci öğrenciler tarafından protesto gösterileriyle karşılanmıştır.

Bilindiği gibi Komer'in tayin haberi çıkar çıkmaz CIA'nın adamı olduğu ve Vietnam'da cephe dışındaki milliyetçileri tasfiye için kurulan pasifikasyon programının başında bulunduğu da öğrenilmiş, haber Türkiye'de büyük tepkiyle karşılanmıştır.

Bu durumu dikkate alan Türkiye'deki Amerikan kuruluşları Komer'i Türk halkına sempatik göster-

mek için yoğun bir gartlandırma kampanyasına girişmişlerdir.

Gartlandırma çalışmalarını yürüten Amerikan Haberler Merkezi, Komer'in gelişinden üç gün önce Amerikan Büyükelçiliği Basın ve Kültür İşleri Müsteşarı Robert A. Lincoln imzasıyla gazetelere James P. Grant'in bir yazısını göndermiştir. Yazıda, Komer'in Güney Vietnam Hükümeti nezdinde köy kalkındırma programlarının geliri ile ilgili mübavirlikte bulunduğu ileri sürülmektedir. Komer'i Türk halkına takdim eden Grant ise, halen Washington'da Uluslararası Kalkınma Teşkilatı Başkanı'nın Vietnam İşleri Yardımcısı olup daha evvelce Türkiye'de aynı teşkilatın Türkiye misyonu başkanı olarak bulunmuş, Sonora - 64'ün ve Türk halkını kobay olarak kullanmak amacı güden Tehli Işınlandırma Merkezi'nin Türkiye'ye sokulmasında büyük rol oynamıştır.

Bu gartlandırma gayretlerine rağmen devrimci gençlik örgütleri uyanık davranarak yeni Amerikan Büyükelçisi Komer'i «İstenmeyen Adam» ilan etmişlerdir. FKF Genel Merkezi ile Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğrenci Derneği ayrıca Cumhurbaşkanı Sunay'dan yeni büyükelçinin itimatnamesini ka-

bul etmemesini de istemişlerdir. Yayınlanan brogürde Sunay'a kitaben «Vietnam Pasifikasyon (Sindirme) Hareketi'nin ünlü lideri Robert W. Komer'in yüksek katınza sunacağı itimatnamesinin reddedilmesini ulusumuzun onuru açısından yararlı görüyoruz» denilmekte ve Komer «Vietnam Canavarı» olarak nitelenmektedir.

Nitekim «Vietnam Canavarı»nın Türkiye gelişinde gençler kendisini «İstenmeyen Adam» ilan ettiklerini eylemleriyle de göstermişlerdir.

Komer gerek İstanbul'daki Yeşilköy, gerekse Ankara'daki Esenboğa hava alanlarında protesto gösterileriyle karşılanmıştır. Yeşilköy Hava Alanı'nda toplanan «Kahrulsun Amerika» diye bağırarak gençlerden 11 hukuk, 5 iktisat, 1 edebiyat ve 1 de gazetecilik öğrencisi toplum polisleri tarafından yakalanmışlardır. O sırada alanda bulunan Romen Dışişleri Bakanı'nın gözleri önünde cereyan eden öğrenci avına İstanbul Valisi Vefa Poyraz da bizzat katılmıştır! Yakalanan gençler Deniz Gezmiş, Toygun Eraslan, Cihat Alptekin, Kemal Soysal, Cemal Erhaşmet Adahan, Mustafa Zülkadiroğlu, Akın Çitakoğlu, Rahmi Aydın, Abdülkerim Akpınar, Kaner Gutbay, Selahattin Okur, Yücel Özbek, Alpaz Yalçın, Şevket Tokar ve Mustafa Gürkan'dır.

Bunlardan Mustafa Zülkadiroğlu, Mustafa Gürkan, Deniz Gezmiş,

Rahmi Aydın ve Toygun Eraslan Bakırköy Sulh Ceza hakimliği kararıyla, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanununa muhalefet ettikleri iddiasıyla tutuklanmıştır.

Uçağı rötat yaptığı için daha sonra alınan tedbirler sayesinde protestolara muhatap olmaktan kurtulan Komer, Yeşilköy Hava Alanı'nda gazetecilerle yaptığı görüşmede «Kaç yıl CIA'da çalıştım» sorusuna «CIA'da 12 yıl çalıştım. Ancak CIA'da çalışan herkes ajan değildir. Oradaki görevim tahliyecilikti» cevabını vermiş ve

Polisler gençlerden birini sürüklüyor

Vietnam'da işkence teşkilatının başında bulunduğu haberlerini de yalanlamıştı.

Yeni Amerikan Büyükelçisi Ankara'da da FKF üyeleri ile OİYTÜ, Zi-

Gençler Komer'i protesto etmek için üniversite bahçesinde yaptıkları basın toplantısında...

OLAĞANÜSTÜ KONGRE TIP İÇİN ÇIKARYOL DEĞİLDİR

KRİTİK bir seçim dönemine girerken bütün kırmızı kişisel çekimlere son vereceği, sosyalistleri yekvücut hale getireceği limit edilen 3. TİP Büyük Kongresi'nden tam üç hafta sonra Türkiye'nin tek sosyalist örgütü hâlâ bir sen-ben kavgasından kendisini kurtaramamış ve tekrar «büyük kongre» sözlü edilmeğe başlamıştır.

Olağanüstü Büyük Kongre çağrısını yapanlar, Aybar'a muhalif olan senatör ve milletvekilleridir. Çağrının amacı, «kişisel ve bölücü tutumu ile parti teşkilatını kararsızlığa, huzursuzluğa ve limitsizliğe düşüren» Genel Başkan Mehmet Ali Aybar'ın düşürülmesidir.

20 Kasım Cuma günü öğle üzeri, başta TİP İstanbul Milletvekili ve Genel Yönetim Kurulu Üyesi Sadun Aren olmak üzere, Urfa Milletvekili Behice Boran, Kars Milletvekili Adil Kurtel; Adana Milletvekili Ali Karcı, Malatya Milletvekili Şaban Erik, Konya Milletvekili Yunus Koçak ve Kocaeli Senatörü Fatma Hikmet İğmen bir basın toplantısı düzenlemişlerdir. Toplantıda bulunan parlamenterler, ayrıca İstanbul Milletvekili Çetin Altan ile Yozgat Milletvekili Yusuf Ziya Bahadır'ın da kendileriyle beraber olduğunu açıklamışlardır.

Gazetelere dokuz imzalı bir bildiri dağıtan Aren ve arkadaşları olağanüstü büyük kongre istemelerinin nedenlerini şöyle açıklamışlardır.

1. Tüzük kendisine partinin birlik ve bütünlüğünü sağlamayı özel bir görev olarak verdiği halde Genel Başkan Aybar, partinin birlik ve bütünlüğüne aykırı sakat görüş ve tutumunu büyük kongreden sonra da devam ettirmektedir.

2. Aybar genel yönetim kurulu seçimleri sırasında, kendi listesi kazanmadığı takdirde görevden ayrılacağı tehdidini kullanarak kulisçi bir asımlık vaatıyla delegelerin isabetli se-

çim yapmasına engel olmuştur.

3. Kongreden sonra gerek genel yönetim kurulu toplantısında, gerekse İstanbul'da ilçeler yöneticileriyle yaptığı konuşmada kendi görüşlerine ve tutumuna karşı çıkmış olanları tasfiye edeceğini açıklamıştır.

4. Aybar, partili senatör ve milletvekillerini, partinin mecliste konuşma imkânını yoketmek ve 1969 seçimlerine girme-sini engellemekle suçlanmış, teşkilata karşı kendilerini «tehlîkeli ve şüpheli» kişiler olarak göstermiştir.

5. Aybar, hiçbir ahlak telakisi ile bağdaşmayacak jüenal mahiyetinde suçlamalarda bulunarak ayırıcı ve bölücü tutumundan geriye dönebilmek imkânlarını da objektif olarak ortadan kaldırmıştır.

Bu nedenlerle yapılacak bir olağanüstü kongre çağrısı bazarıya ulaşabilir mi?

TİP tüzüğüne göre, büyük kongre delegelerinden beşte birinin isteğiyle olağanüstü büyük kongrenin toplanması mümkündür. Bu istek genel yönetim kuruluna bildirildikten sonra bu kurulun da bir ay içinde büyük

kongreyi olağanüstü toplantıya çağırması gerekmektedir.

Aren ve arkadaşları, büyük kongrede Aybar'a verilmeyen oyları dikkate alarak beşte bir imzayı sağlayabileceklerini düşünmüş olacaktırlar. Zira, Aybar genel yönetim kurulu seçiminin birinci turunda 168 oy almış ve üçte iki barajı sadece üç oy farkıyla geçebilmiştir. Yani delegelerin üçte biri Aybar'a karşı olduklarını belirtmişlerdir. Şu halde Aybar'a karşı bir harekette beşte bir'i sağlamak nazari olarak son derece kolaydır.

Ancak bu değerlendirmeyi yaparken meselenin sadece bir «Aybar'ı düşürmek» meselesinden ibaret olmadığını da dikkate almak lazımdır. Unutulmamalıdır ki, toplantıya çağırılan genel yönetim kurulu veya daha başka dar kadrolu kurul değildir. Türkiye'nin dört bir yanından gelecek delegelerin meydana getireceği bir büyük kongredir. Büyük kongre delegelerinin büyük çoğunluğu ekmeğini günü gününe çalışarak kazanan emekçilerdir. Dört gün süren 3. Büyük Kongre sırasında konuşan bir çok delegeler, analarının kefen parasını, çocuklarının nafakasını harcayarak büyük kongreye gelebildiklerini söylemişlerdir. İşlerini güçlerini bırakıp bir haftayı kongre için harcayan insanların bu kıyımlette ikinci defa bir araya getirilmeleri, her şeyden önce, maddi bakımdan imkânsız görülmektedir.

Kaldı ki, 3. Büyük Kongre'de Sadun Aren ve arkadaşları Aybar'ın karşısında nisbi bir başarı göstermişlerse, anlaşılmazlığı fikir planında tutmak için büyük titizlik göstermelerinin, kongrede yaptıkları konuşmalarda «partinin birlik ve bütünlüğüne kendi yönlerinden sebeplerle hiçbir surette hâlel getirmeyeceklerini, seçim sonuçları ne olursa olsun partiden ayrılmalarının söz konusu olmayacağını» belirtmiş olmalarının sonucudur.

Sayın Aren, kongreden sonra verdiği demelerde de aynı tahhüdü tekrarlamıştır. Bu olumlu tutumu yüzündendir ki, ANT da, Çetin Altan'ın sosyalistlikle bağdaşmayacak çıkışlarını yererken Aren ve arkadaşlarının

tutumunu tasvip etmiş, bu tutumları devam ettikçe genel merkezin kendilerine karşı gireceği bütün olumsuz hareketlerin karşısında olacağını daha sonraki yayınıyla da belirtmişti.

Evet, Genel Başkan Mehmet Ali Aybar'ın kongre sonrası davranışları, ne yazık ki, kendisinden beklendiği gibi olmamış, parti lideri olarak çekimlerin üzerine çıkması gerekirken tartışma konusu görüşlerini üst kurullarda yayınladıkları bildirilerde tekrarlamış, kendisi gibi düşünmeyenlere karşı kesin tutum takınmış, muhaliflerince

«jurnal mektubu» diye nitelenen bir takım yazılı açıklamaları teyid ettirmek gayretine kapılmıştır. Genel Başkan'ın bu davranışlarının onaylanmasına imkân yoktur.

Ancak Genel Başkan'ın bu davranışları ne kadar hatalı ise, Aren ve arkadaşlarının tutumu da o derece tasvip görmekten uzaktır.

Kongrenin bütün sorumlulu-

Sosyalizmi de benzettik

Doğru, yalnız benzeriz, yalnız ancak biz bize..
Şimdi Sosyalizmi de benzettik kendimize.
Kurallık, padişahlık, demokrasi.. dünyada
Olmamıştır bizdeki kadar rezil, kepaze

Pis Kilim

Türkiye'de siyaset yırtık, pis bir kilimdir,
Herkes oturmak için kendi altına çeker...
Yahu, dert edinmeyin «Kişi» dediğin kimdir?
Sosyalizm affetmez çok kesin bir bilimdir.

12 Kasım 1968
ŞADİ ALKILIÇ

raat Fakültesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi öğrencilerinden meydana gelen bin kişilik bir gençlik topluluğu tarafından protesto edilmiştir. Ancak büyükelçinin protesto hareketini görmemesi için uçak ana pistten ayrı bir yere indirilmiş ve otomobille arka yollardan kaçırılarak şehre götürülmüştür.

30 Kasım sabahı İstanbul Üniversitesi bahçesinde toplanan İstanbul Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği, İstanbul Üniversitesi Orman, Dış ve İktisat Fakülteleri Talebe Cemiyetleri yöneticileri ortak bir basın toplantısı yaparak Cumhurbaşkanına çektileri protesto telgrafının büyük boyda hazırlanmış bir örneğini anıt önüne bırakmışlardır. Tografta «Vietnam'da Amerikan emperyalizminin usaklığını yapmış olan Robert Komer yeni bir Vietnam yaratmak göreviyle ülkemize gönderilmiştir. İltisatnamesini kabul etmeyiniz» denilmektedir.

CIA'nın hizmetinde bulunduğunu kendi ağzıyla itiraf eden pasifikasyon üstadı Komer'in Ankara'ya yerleşmesinden sonra diğer sayfalarında ayrıntılarını açıkladığımız CIA faaliyetlerinin Türkiye'de daha yoğun bir hal alacağı ve Türkiye'yi Vietnamlaştırma için her türlü alçakça oyunun kullanılacağı şüphesizdir. Türk milliyetçileri ve sosyalistleri bundan böyle Amerikan emperyalizmine karşı daha dikkatli ve daha yekvücut olmak zorundadır.

CIA'nın mutemed adamı, yeni Amerikan Elçisi Komer

ğunu tek başına taşıdıktan ve kongreyi tarihe armağan ettikten sonra yüzseksen derece dönüş yaparak ve parti disiplinini hiçe sayarak gazetesinde en seviyesiz ifadelerle kongre delegelerine, parti yöneticilerine saldıran bir Çetin Altan ile bir Sadun Aren, bir Behice Boran asla aynı paralele düşmemeliydi.

Madem aynı paralele düşmüşlerdir, bundan sonra TİP üyelerinden eski itibarı, eski güveni beklememeleri gerekir...

Sadece şu yukarıda saydığımız yüzeyde nedenler dahi, dokuz parlamenterin büyük kongre çağrısını daha başlangıçta başarısızlığa mahkûm etmektedir. Büyük kongre çağrısına çok sayıda imza toplamak pek kolay olmayacaktır.

Kaldı ki, büyük kongre biçimsel zorunluluklarla toplansa dahi, delegelerin imkânlarını, tahammüllerini hesaba katmadan, üstelik Çetin Altan kimbürünü de sırtında taşıyarak girişilen bu karşı hareketi, esasen üçte iki desteğe sahip bulunduğunu 3. Büyük Kongre'de gösteren Mehmet Ali Aybar'ın ve arkadaşlarının yenilgiye uğratması hiç de zor olmayacaktır. Kongre çağrısı o kadar yetersizdir ki, ana gündem maddesi olarak Aybar'ın düşürülmesi teklif edildiği halde, gazetecilerin «Lider adayımız kim?» sorusuna dahi tatmin edici bir cevap verememişlerdir.

Aren ve arkadaşları, bu hatalı adımlarıyla, gerçekten büyük yanlışlıklar içinde bulunan Genel Başkan Mehmet Ali Aybar'ın parti içindeki durumunun güçlenmesine, dolayısıyla gelecek normal kongrelerde kendi şanslarının adamakıllı azalmasına sebep olmuşlardır.

Bu gerçekler partinin tabanı tarafından da açık seçik görülmektedir. Nitekim kendileriyle temas ettiğiniz bir çok kongre delegesi - ki içlerinde Sadun Aren'i desteklemiş, hattâ onun listesinde yer almış olanlar da vardır -, il yöneticisi, ilçe yöneticisi, parti üyesi bu olağanüstü kongre teklifine şiddetle karşı olduklarını söylemişlerdir.

Partinin tabanı, Türkiye'nin tek sosyalist örgütünün içine düştüğü bu bunalımda çözüm yolunun, şimdiye kadar parti yönetiminde sorumluluk taşımış yeni ve eski yöneticilerin yaptıkları gibi karşılıklı suçlamalarla değil, partinin bünyesindeki rahatsızlıkların üzerine cesaretle eğilerek bulunabileceği görüşündedirler. TİP'in gelişti-

geçmiş bütün yöneticileri bugüne kadar Türkiye'nin temel sorunlarına sağlam teşhisler koymamış, gerekli çözümleri gösterememişlerdir. Partinin örgütlenme ve eğitim sorununu çözememişlerdir. Partinin politik stratejisi içinde yandaş kuruluşları gerektiği gibi değerlendiren bunlardan yararlanma yoluna gidememişlerdir.

Gerek genel merkezin, gerekse ona karşı çıkan parlamento üyelerinin bu kırar kişisel çekişmeleri karşısında tabandan gelen, sorunun köklerine inen, İP'e gerçek bir sosyalist parti niteliğini kazandırabilecek toplayıcı bir «muhalefet» hareketinin artık zorunlu hale geldiğinde hemen hemen bütün TİP üyeleri birleşmektedirler.

Tabandan gelen bu sese kulak verilmeyişi ve TİP'i düştüğü bu çıkmazdan kurtarmak için gerekli çabayı göstermedikleri takdirde gerek TİP yöneticileri, gerekse partinin parlamentodaki temsilcileri sorumluktan ve 1969 seçim sonuçlarının da belgelayacağı büyük sarıntının hesabını seçkinden sonraki ilk büyük kongrede çok ağır şekilde vermekten kurtulamayacaklardır.

Curnalcılık üstüne

Yaşar Kemal

BİZİM aydınlarımız curnalcılıktan çok çekmiştir. Curnalcı bütün dünya aydınları için olduğu gibi bizim için de bir umacı, bir kötü kişidir. Osmanlı'nın son çağları curnal çağlarıdır. Evler yıkan, beler bükten curnalcıdır. Curnal suçluları suçlu kılmış, insan astırmış, insanları hapislerde gülmüş, sürgünlerde öldürmüştür. Curnal bir süre bizim politikamızın başvurulan en etkin bir aracı olmuştur. Türkiye'de curnal politikanın bag unsurlarından biridir. İş böyle olunca biz curnalden bıkmış, iğrenmiş, korkmuş, yılmışızdır. Buna karşı da curnalcı bizim gözümüzde lanetlenmiş bir kişidir. Biz de her kızdığımızda, kötülemek istediğimiz her kişiye curnalcı damgasını vurmuşuzdur.

Geçenlerde İlhan Selçuk Cumhuriyet'te bir yazı yazdı. Yazısı Türkiye İşçi Partisi ve ahlak üstüneydi. Türkiye İşçi Partisi'nin içindeki son çatışmalara değiniyor, bu partinin iflas ettiğini söylüyordu. Benim İlhan arkadaşım gibi kehanetimin olmadığının için İşçi Partisi'nin iflas edip etmediğini söyleyemeyeceğim. Onu zamana bırakırım daha iyi. İşçi Partisi'nin temeldeki büyük gücünü de İlhan arkadaşına anlatmaya çalışmayacağım. Bir gün bu gücün ne kadar sağlam olduğunu, bir iki çatışmayla yıkılmayacağını o da görecektir.

Benim İlhan Selçuk'un üstünde durduğum şu sözleridir:

«Bir sosyalist partisinin yöneticisi, yıllardan beri birlikte çalıştığı arkadaşım gerçekliği şüpheli bir belgeyle «Rusçu, Moskofçu» diye jurnalleyp kofluğunda oturamaz. Hele «Rusçu, Moskofçu» diye nitelediği insanla aynı yürütme kurulunda hiçbir şey olmaması gibi çalışmaya devam edemez.»

İlhan Selçuk'un yerden göğe kadar hakkı var. Eğer yukarıdaki yazdıklarını bir parti yönetmeni, bir sosyalist partisi lideri yapmışsa İlhan Selçuk'un yerden göğe kadar hakkı var. İlhan Selçuk'un yukarıda sözünü ettiği kişi Türkiye İşçi Partisi Lideri Mehmet Ali Aybar'dır. Uydurma dediği belge de Mehmet Ali Aybar'ın Büyük Kongrede okuduğu bir mektuptur. İlhan Selçuk bu mektubu okuması olsaydı sanırım ki Mehmet Ali Aybar'a bu kadar ağır sözleri reva görmezdi. Bir insana curnalcı demekten kaçınırdı. Bir insana burada yazamayacağım kadar ağır töhmetler altında bırakmazdı. Benim bildiğim İlhan Selçuk olaylara daha bir insafli bakan kişidir. Kendi kendisiyle böylele ne çatışmazdı. Şimdi mektubun aslını olduğu gibi aşağı yazıyorum:

«19/10/1968 Cumartesi günü saat 16 da TİP Genel Merkez binasında Sadun Aren ile görüştim. Sadun Bey Aybar'ın bilimsel sosyalizmi benimsemişliğini Rusya aleyhine konuştuğunu - Kari Marx'ın Engels'in fikirlerini benimseyip ilkel ilim adamlarının fikrine inandığını, artık M. Ali Aybar'ın sosyalist olmadığını, kendilerinin ise kolektif bir grup kuracaklarını ve bu grupta parti genel başkan olmayacağını, kendi fikrini Şaban Erlik - Nihat Sargın desteklediğini beyan etti. Ben Cemal H. Selek'in hangi tarafa olduğunu sorduğum zaman «biz sosyalist olduğumuza göre Cemal Hakkı da bizden dedi. Ve bana dönerek Sivas delegelerini Aybar aleyhinde hazırlamamı söyledi. Yukarıdaki yazdıklarımı şifaden de genel başkana söyledim. Bunu bir parti vazifesi sayıyorum.»

SİVAS İL SEKRETERİ
VAHDET OLCAYTO

Evet Aybar'ın okuduğu cinayet mektubu bu Aybar'ın curnalcılığı bu işte bunun için İlhan Selçuk Aybar'a o ağır sözleri reva görüyor. İşte bu mektuptaki curnal için yer yerinden oynuyor.

Yukarıdaki mektup Vahdet Olcayto'nun el yazısıdır, sahte değildir. Ve yukarıdaki mektupta Sadun Aren'e Rusçu ve Moskofçu denmemiştir. Sadun Aren ve arkadaşları yukarıdaki mektubun dediklerini aynen Aybar aleyhine delegelere söylemiş-

ler, kürsülerde de açık açık konuşmuşlardır. Başlarına da hiç bir belâ gelmemiştir. Aren her yerde aynen şöyle konuşmaktadır. «Mehmet Ali Aybar bilimsel sosyalizmden sapmıştır.» İlhan Selçuk bugün bile Sadun Aren'e sorarsa alacağı karşılık aynı olacaktır. Bütün gazetelerde de bu çıkmıştır. Bilimsel sosyalizmi İlhan Selçuk ne sanıyor acaba? Bilimsel sosyalizm Marx'ın Engels'in kurduğu sosyalizmdir. Bilimsel sosyalizm demek Marx ve Engels demektir. Kendisi, Sadun Aren'in kendisi «ben bilimsel sosyalizmden yanayım» diyorsa, bangır bangır bağırıyorsa, Sayın Aren kendisini curnal mı ediyor? Arkadaşım İlhan Selçuk bilir ki, karınca karınca ben de bilimsel sosyalizmden yanayım. Eeeeee, şimdi ne yapalım? «Rusya aleyhinde konuştuğu» sözüne gelince: Ben de Aybar'a aynen şöyle dedim: «Çekoslovak olaylarında yeterli kadar Rusya'ya çatık. Fazlası bizim işimiz değil. Biz kendi işimize bakalım» gerekseydi bunu yazardım da... Bunun suç neresinde de ben kendi kendimi curnalleym? Ben şimdi bunu böyle söyleyince Rusçu Moskofçu mu oluyorum?

Bir insanı Rusçu, Moskofçu diye damgalamak, curnallamak başka, hem de bambaşka. Rusya aleyhinde konuşuyor, demek çok bağkadır. Sadun Aren, Mehmet Ali Aybar için, «O, Rusya aleyhinde konuşuyor» diyoraa, demisse, bu Sadun Aren'in Rusçu, Moskofçu olduğunu göstermez. Bunu böyle düşünmek de kimse'nin aklına gelmez İlhan Selçuk'un aklına geldiğine göre, böyle yorumladığına göre demek Mehmet Ali Aybar hata etmiştir. Bunu böyle düşünüp, Türkiye'deki aydın ortamını düşünüp bu hatayı yapmamalıydı. Bir de curnal iyice ağırlığa kavuşturmak gerek. Dün Rusya iyice bir memlekettir demek, bir suçtu, bunu söyleyen yıllarca hapislerde süründürüldü. Bugün böyle değil. İsterseñiz Metin Toker'in Rusya hakkındaki kitabını açın bakın... Rusya'yı göklere çıkaran parçalara bol bol rastlıyorsunuz... Amanın... Metin Toker'i curnallamak hiç aklımdan geçmez... Özür dilerim...

Mektubun okunmasına gelince, o mektubu okumak Aybar'ın parti ödevleri arasındaydı. Aybar bilimsel sosyalizmden sapmış diye suçlanıyordu. Bu parti içlerinden parti dışına kadar taşmış. Sadun Aren de bu mektubun okunduğu kongrede Aybar'ın bilimsel sosyalizmden ayrıldığını söylemişti. Sadun Aren'in hakkında böyle konuşması parti tüzüğüne aykırıydı. Başka geylere de aykırıydı ama ben insan harcamakta İlhan Selçuk kadar cömert olmadığım için, o aykırılıkları yazmıyorum. Mektup bir curnallama kasdıyla değil, bir savunma kasdıyla okunmuştur. Eğer Aybar bu mektubun böyle yorumlanacağını bilseydi, ne olursa olsun bu mektubu okumazdı. Çünkü Aybar arkadaşımız Çetin Altan'ın da dediği gibi: «Bu Türk politikasında ilk defa rastlanan bir babayığıllık, bir siyasi dürtütlük, bir bilimsel ağırlık ve ciddiyettir.» Çetin Altan'ın böyle nitelediği bir Aybar hiçbir insanı curnal edecek kadar küçülmez.

Sevgili İlhan, beni üzün, yürekten yaralayan, kahreden nedir biliyor musun, burada «Aybar curnalcı olamaz» diye Aybar gibi bir adamı savunmak zorunda kalmışım. Ama ne yapayım ki burası Türkiye aydınlarının ortamıdır. Bu garip başımız daha çok acılardan geçecek.

Sevgili İlhan,

Yukarıdaki yazıyı yazmak zorunda kalmasaydım, bu günlerde gene de sana başvuracaktım. Şadi Alkılıç hapishanede. Cumhuriyet Gazetesi ve biz adamcağzın kanına girdik. Türk Adalet tarihine en büyük haksızlığı yapmış. Türk adaletine büyük, kara bir leke sürülmüştür. Suçu biz işledik, Şadi Alkılıç mapuslarda yatıyor. Ben bu haksızlığa bu dergide karşı koymağa uğraşacağım. Sen de büyük gazetende bana yardımcı olursan çok sevinirim.

Keban Barajı inşaatında skandal ve işçi grevi

KEBAN Barajı inşaatında çalışan 1700 Türk işçisi iş güvenliği ve sosyal gelişim ile ilgili teklifler yabancı işverenlerce reddedildiği için 21 Kasım'da greve başlamıştır...

Tam bir adaletsizliğin hüküm sürdüğü Keban'da çalışan 300 yabancı uyruklu işçi, 1700 Türk işçisine ödenen ücretlerin aylık tutarı olan 1.700.000 liraya eş ücret almaktadır. Uzman işçi adı altında çalıştırılan yabancı işçilerin büyük bir kısmı çeşitli davranış ve olaylarla belligizlikleri ve kabiliyetsizliklerini ortaya koymuşlardır. 50 kilo ağırlığındaki işçiye, 50 kilo luk taşı yükleyerek kayalara tırmanmasını emreden yabancı işveren, anlaşmazlığın çözülmesi için bugüne kadar uzlaştırma kurulunca alınmış kararlara karşı çıkarken, grevi kırmak amacıyla yabancı işçileri zorla çalıştırmak için her çeşit baskı yollarına başvurmuştur.

Bütün bunlardan öte, 23 Kasım Cumartesi günü yabancı uyruklu işçiler bazı araçlara el koyarak çalıştırmaya başlamışlardır. Türk işçileri buna karşı koyunca çatışmalar olmuş ve bu arada Türk işçilerinin üzerine ateş açılmıştır. Bir süre sonra Vali yardımcısı ateş açanın jandarma olduğunu açıklayarak, jandarmanın işverenin yanında olduğunu belgelemiştir. Fakat şu ana kadar ateş eden jandarmalar hakkında soruşturma açıldığı yolunda bilgi alınamamıştır...

Grev bir çok bakımlardan yararlı olmuştur. Önce, Keban Barajı inşaatının bir çıkmaza saplandığını ortaya koymuş, sonra da Süleyman İktidarı'nın izlediği çıkmaz yola ışık tutmuştur.

Her baraj inşaatı öncesinde olduğu gibi, Keban içinde bölgede jeolojik ve jeofizik araştırmalar, etüdler yapılmıştır. Çalışmalar sonucu düzenlenen raporların ışığı altında, proje hazırlanıp Keban Barajı'nın yapımına başlanmıştır. 15 Temmuz 1970'de Santralin bitmesi gerekmektedir. Fakat, şimdilik

buna imkân yoktur. Çünkü, jeofizik ve jeolojik araştırmalarda gereken titizliğin gösterilmediği anlaşılmıştır. Santralin kurulacağı alanın çürük olduğu en az 80 metrelik bir derinliğe inilmesi gerektiği görülmüştür. Bu ise 600-800 milyon lira ile bir harcamayı gerektirmektedir. İhaleyi alan İtalyan - Fransız ortak firması «CCI» anlaşmanın yeniden gözden geçirilmesi için hükümete başvurmuştur. Şirketin İtalyan ve Fransız Genel Müdürleri Ankara'ya gelerek yetkililerle görüşmelere başlamış, fakat bir tür 100-800 milyon lira ile kaynak bulunamamıştır.

Bu durumda inşaat 15 Temmuz 1970 tarihinden bir buçuk yıl sonra tamamlanabilecektir. Keban Barajına bağlı olarak, Yarımcı'da 3 milyar lira harcanarak yapılan Petro Kimya tesislerinin işletmeye açılması da enerji sağlanamaması yüzünden gecikecektir. Oysa, Yarımcı tesislerinin en geç bir yıl sonra biteceği belirtilmektedir. Keban barajı için gerekli para bulunamazken, Demirel İstanbul'da A. Libey ve Ömerli barajlarının temellerini atmış ve Diyarbakır'daki Taş Üstü barajının da en yakın zamanda yapımına başlanacağı açıklanmıştır.

Bu Keban Çıkmazı'nın bir yönüdür. Facia olarak nitelendirilecek ikinci yönü ise özetle şöyledir:

«1968 bütçesinde Keban istisnaları için 200 milyon lira ayrılmıştır. Fakat bugüne kadar ayrılan 200 milyon liradan ancak 17 milyon lira verilebilmiştir. İstimlakla ilgili işlemler yapılamazken, istisnalarla tamamlanmayan onbinlerce dönümlük ekili toprak ve bir çok köy baraj suyu altında kalmıştır. Çünkü, bugüne kadar istisnalar kodunun 845'e yükselmesi gerekirken, Süleyman İktidarı istisnalarla ayrılan 200 milyon liranın 183 milyon lirasını ya başka işlere harcamış, ya da bir araya getirememiştir.»

Bu gerçekler ortadayken, Süleyman İktidarı 25 Milyar 600 milyon lira olarak hazırlanan 1969 bütçesinin 22,5 milyar lirasını yatırımlara ayırmıştır. Yatırımların hangi iş ve iş kaynaklarından finanse edileceğini ise, şimdilik rufalardan başka bilen yoktur...

GREVCİLER KONUSUYOR

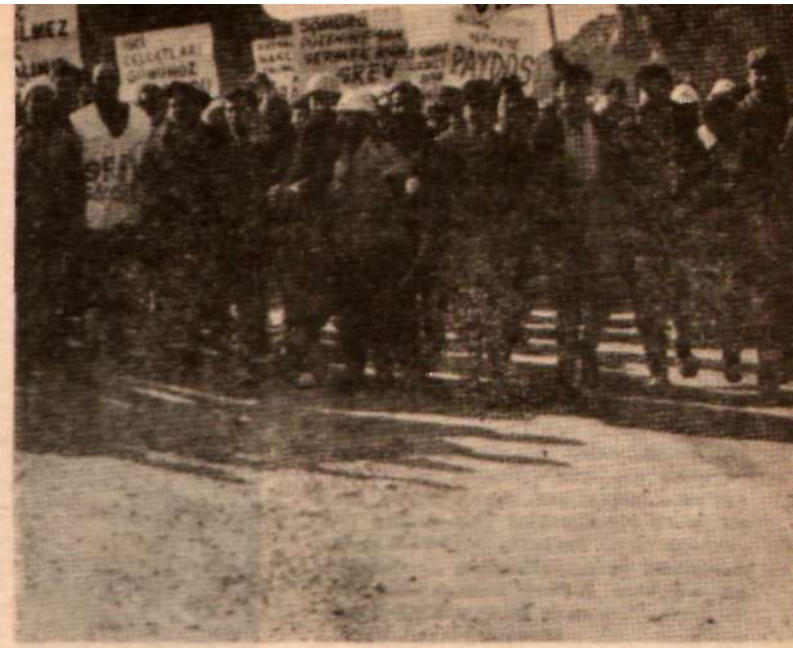
R. C. D.

Türkiye aleyhine bir teşkilat

TÜRKİYE, İran, Pakistan hükümet ve devlet başkanları 25 Aralık'ta Karşı'de bir zirve toplantısı yapacaklardır. Bu toplantıda, bölgesel konular arasında RCD (Kalkınma İçin Bölgesel İşbirliği Teşkilatı) ile ilgili sorunlar da ele alınacaktır...

Dünyanın hiçbir yerinde kuruluş ve gelişimi bakımından RCD kadar gereksiz ve saçma bir teşkilata rastlamak mümkün değildir. CENTO'nun bir hiç olduğu kesin biçimde anlaşıldıktan sonra, bölgedeki kışkırtıcı meydana getiren ülkelerin nasıl birleştirilebileceği sorunu belirmiş ve sonunda RCD'nin kurulmasında karar kılınmıştır. Türkiye RCD'ye girerken, kendisinin öteki ülkelere oranla daha çok gelişeceği ve lider olacağı hesabına yatmıştır. Fakat, bugün RCD'den en çok yararlananın Pakistan olduğu görülmüştür. Çünkü, RCD ne CENTO'ya payanda olabilmiş, ne Türkiye umduğunu bulabilmiş, ne de lider olabilmıştır.

Kuşağın en ucusundaki Pakistan, RCD'nin öngördüğü bütün

KEBAN'DA GREV YAPAN İŞÇİLER

yatırımlara «evet» demiş ve yatırımların büyük bir kısmı bu ülke sınırları içinde gerçekleştirilmiştir. Pakistan yararına gelişen bu oyunu Türkiye ancak, Kıbrıs sorunu ortaya çıkınca fark etmiştir. Tabii o zamana kadar da köprülerin altından çok sular geçmiştir.

RCD bugün için Türkiye'nin başının belasıdır. Buna rağmen gene de bu beladan sıyrılmak mümkün değildir ve tek kurtuluş yolu olarak da uyutma politikasının en belirlenmiş olan yani «uzun vadeli inceleme» politikası seçilmiştir.

İran Petrolünün Türkiye'den geçirilmesi konusunda bugüne kadar çok şeyler söylenmiştir. Ancak, boru hattının ekonomik olabilmesi için 30-50 milyon tonluk bir petrol kaynağına dayanması lazım olduğu ve bütün İran petrolünün bağımlılığı gerçeği çok geç öğrenilmiştir. Bu duruma göre, petrolü bağımlı İran'ın, petrolünün Türkiye'den geçirilmesi şimdilik söz konusu değildir.

Tabii gaz konusu da aynı esprî içinde ele alınmıştır.

RCD içinde Türkiye'nin İran ve Pakistan'la yaptığı ticaret de kelimelerin tam anlamı ile bir komedidir. Son beş yıl içinde Türkiye Pakistan'a 1 milyon 635 bin dolarlık mal satmış, fakat bunun karşılığında 11 milyon 74 bin dolarlık mal almıştır. Gene son beş yıl içinde İranla ihracat ve ithalat ilişkileri de pek umut verici değildir.

1967 yılında toplam ithalat ve ihracatımızın yüzde biri İran'la ilişilendirilmiştir ki, bu rakamın komikliği ortadadır. Fakat, her yıl Türkiye'den İran'a kaçırılan canlı hayvanların değeri 52 milyon dolardır ve Türkiye'nin toplam ihracatının onda biridir. İçin önemini kavramak için şunu belirtmek gerekmektedir:

Türkiye'den İran'a kaçırılan canlı hayvan miktarı, resmen ihracat edilen canlı hayvan miktarının beş katıdır.

Bu durumda RCD, Türkiye'nin zararına ve yalnız Pakistan yararına işleyen bir teşkilat durumuna gelmiştir. Doğu Pakistan'ın başkenti Dacca'dan Kazablanka'ya kadar uzanacak bir İslam devleti kurma hayalini gerçekleştirmek için çırpınan Eyup Han, RCD'yi hırslarını tatmin için kullanmaktadır ve bu oyuna da Türkiye bile bile «evet» demektedir. Evet demek zorundadır. Çünkü Washington öyle istemektedir...

ANT iki dâvada beraat etti

ANT aleyhinde açılan davalardan birinin önceki hafta sonuçlandığını ve «Oyun Açığa Çıktı» başlıklı yazısından dolayı Doğan Özgüden'in ve yazıyı yayımlayan sorumlu müdür Yaşar Uçar'ın beraat ettiklerini bildirmiştik.

Yine «Hükümeti tahkir» iddiasıyla ANT aleyhine açılan iki dava daha geçen hafta 2 Ağır Ceza Mahkemesi'nde beraatle sonuçlanmıştır.

Amerikan işyerilerindeki Türk işçilerinin grevinin hükümetçe ertelenmesi üzerine Doğan Özgüden'in yazdığı «Amerika Kovulmadıkça» ve «Grevin ertelenmesi AP için yüzsürasidir» başlıklı yazılardan dolayı Cumhuriyet Savcısı T.C.K.'nin 159. maddesine göre Özgüden ile sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar hakkında 6'er yıla kadar hapis talebiyle dava açmış bulunuyordu.

Geçen pazartesi günü yapılan son duruşmada avukatlarımız Müşür Kaya Canpolat ve Osman Fuat Toprakoglu savunma yaparak yanda hakaret kasdının bulunmadığını, hükümetin eleştirilmesinin amacı güdüldüğünü belirtmişler ve savcının iddialarını hukuki bakımdan çürütmüşlerdir.

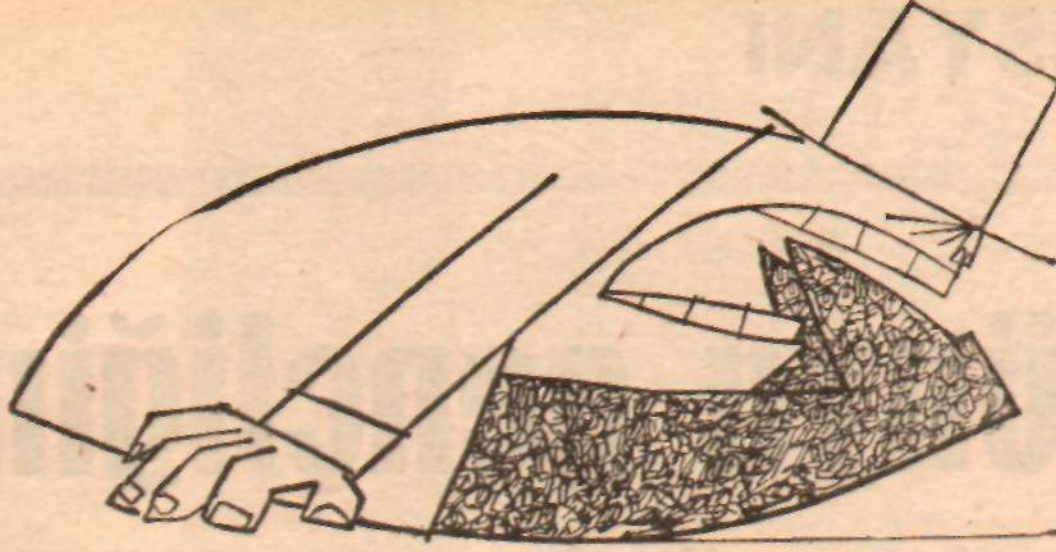
Doğan Özgüden de, savunmasında, Türk işçilerinin bir grevini Amerika'lar lehine ertelemek suretiyle asıl Demirel İktidarının Türk Hükümeti'ni küçük düşürdüğünü, kendisinin bu yazısında AP iktidarının bu tutumuna karşı çıkmak suretiyle Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin manevi şahsiyetini savundığını söylemiştir.

Bunun üzerine 2 Ağır Ceza Mahkemesi heyeti, Özgüden ve Uçar'ın her iki dâvadan da berastlerine oybirliğiyle karar vermiştir.

Üç beraat kararından sonra Özgüden hakkında ki ceza talebi 56 yıla, Yaşar Uçar hakkındaki ceza talebi de 38 yıla düşmüştür.

Hürriyet üstüne söyleşi

	Mehmet Ali Aybar'a İngiliz ozanından (yıl: 1020)	
Aelfric adlı, Grammaticus mahlash	ozanından (yıl: 1020)	
KENTLİ — Anlat, bakayım, rengber, n'aparsın, ne iş görürsün sen?	oldu ayazda bağırıp çağırmayan.	
KÖYLÜ — Heç sorma, bey, bel bükesi işim benim... Şafağınan düğün yola, tarlaya güderim öküzü, koşarım sabana... Kışın kışınanda bilem duramam evde ağanın hisminden. Dedim e, koşarım öküzü sabana, kulağı çiviler, kamayı çakarım sıkıca... Günde iki-buçuk, üç dönüm, mecbur süreceim.	KENTLİ — Başka ne iş var senin eline bakan?	
KENTLİ — Bir yardım edenin yok mu?	KÖYLÜ — Başını ağrıtmayım, bey, boğuna... Öküzleri yemleyip sulamaktan, mayısları toprak etmekten tut da...	
KÖYLÜ — Bir çocuk vardı öküzü dürtelenen... Onun da sesi çıkmaz	KENTLİ — Ağır, diyorsun, demek için?	
	KÖYLÜ — Ağır ya, bey... Ama deyiverim velâkin, hür olaydım, gıcımazdım kahurdan...	
	Türkçe Söylüyor Can YÜCEL	

“Horlanma,, teorisinin düşündürdükleri

Atilla SÖNMEZ

TÜRKİYE İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar'ın Partinin Büyük Kongresinde açıkladığı ve daha önce Partinin en üst organlarında önemli tartışmalara sebep olan görüşünü gerçekte şu temel noktaya indirmek mümkündür: «vatandaşlarımız (...) haysiyetlerine son derece bağlı hatta emek parasından, maddeten sömürülmelelerinden daha çok bağlıdır. «Emekçi sınıflarımız oy hakkına başka memleketlerde pek emsali görülmemiş bir sebat ve heyecanla ve kışkırtılıyla sahip» çıkmıştır. Osmanlıdan beri süregelen yukarıdan aşağı, demokratik olmayan, ceberrut devlet anlayışı Türk toplumunun sıkıntılarından önemli bir kısmını teşkil ettiği gibi, yakın tarihimizin birçok gelişmelerini de büyük ölçüde izah eder. Dolayısıyla sosyalist eylemin stratejisi bu konudaki vatandaş isteklerini hesaba katmak, T.I.P.'nin temsil ettiği sosyalizm bu şekilde, üst-yapısal bir tahlilden hareket eden, «özellikler gösteren bir sosyalizm» olmak durumundadır.

Sayın Genel Başkan diğer taraftan, Büyük Kongrede benimsenen görüşe saygı gösterilerek, fikir tartışmalarının yapılmasını önerdiğine göre ve bir fikre gösterilebilecek en büyük saygı da onu ciddi bir eleştirme süzgecinden geçirmek olduğuna göre, yukarıda özetlediğim ve gene Genel Başkanın deyimini kullanarak «Horlanma» teorisi olarak adlandırdığım teoriyi, elimizden geldiği kadar objektif bir eleştirme süzgecinden geçirmek lazım.

TEORİ Türkiye'ye özgü bir sosyalizm tipi geliştirmeye yöneldiğine göre, teoriyi Türkiye'nin tarihi ve bugünkü somut şartlarına göre ele almak gerekir. Tarihi olarak ve bugün Türk emekçisi, özel ve olağanüstü bir şekilde horlanmış mıdır veya horlanmakta mıdır?

Şurası muhakkak ki, kapitalist ve kapitalizm öncesi toplumlar «sınıflı toplumlar» olduklarına göre bunların hepsinde ve bu arada Osmanlı Toplumunda ve arkasından Türk Toplumunda sınıflar vardır, ve dolayısıyla sömüren ve sömürülen sınıflar vardır. Dolayısıyla, az veya çok sömürme vardır. Sömürme, yani üretici sınıfların, ürettiklerinden daha azını tüketmeye zorlanması ve aradaki farkın üretici olmayan sınıfların elinde toplanması olayı, bütün temel iktisat olayları gibi, toplum yapısında muhakkak bazı izler bırakır. Mesela, üreticinin elinden, ürettiğinin bir kısmını almak için bir miktar zorlama, bir miktar da ikna gerekir. Zorlamayı sistemli, tutarlı bir şekilde yapmak için ortaya çıkan çeşitli formüllerin en gelişmişine de devlet örgütü diyoruz. Fakat aşağı yukarı hiçbir toplum bu işi sadece zorlamayla yapamaz. Bir miktar da ikna gerekir; o halde sosyal değerlerin, sosyal sınıfların ideolojilerinin, adalet, ah-

lak anlayışının bir kelimeyle sosyal üst-yapının öyle olması gerekir ki sömürme olayı, hiç olmazsa bir ölçüde «normal» görünsün. Üst-yapının böyle olması demek, hakim ideoloji, ahlak ve siyasi düzeni karşısında sömürülen sınıfların hor görülmesi, aşağılanmasın demektir. Sistemin başarısı bu insanların mümkün olduğu kadar yaygın bir şekilde paylaşılmaya bağlıdır.

O halde horlanma bütün sınıflı toplumların bir ortak özelliğidir. Acaba horlanma olayı Türk toplumunda daha özel, daha ağır bir derecede midir ki, Türk sosyalizmi bu noktadan hareketle özel bir kimlik kazansın?

Bu soruya cevap vermek için kaçınılmaz bir şekilde uluslararası karşılaştırma yapmak zorunluğu ortaya çıkmaktadır. Akla gelen bütün örneklerle, Türk toplumunda horlanma olayının olsa olsa daha az bir derecede meydana gelmiş olduğunu düşündürmektedir.

Türk -veya Osmanlı- toplumunda hiçbir zaman, Hindistan «kasta» sistemindeki katı ayırım olmamış, hiçbir zaman hiçbir sınıf «dokunulmaz» olmamıştır. Yine Hindistan'da olduğu gibi, Batı Avrupa ülkelerinde sanayi devrimi olduğu zaman, tezgahla pamuklu dokuyan zanaatkarın parmakları baltayla kesilmemiştir. Türk toplumu hiçbir zaman esir pazarlarına kaynak olmamış, çalışan sınıfları hiçbir zaman ABD'deki zenci esirlerin horlandığı ölçüde ve derecede horlanmamıştır. Türk köylüsü üzerindeki ağır eza, bey veya şeyh baskısı hiçbir zaman, 19'uncu asır Rus köylüsünün büyük toprak sahiplerinden gördüğü baskı kadar ağır ve haysiyet kırıcı olmamıştır. Hatta Türk köylüsü hiçbir zaman, Orta Çağ Batı Avrupası köylüsüne feodal beylerin yaptığı muameleyi görmemiştir veya o derece yaygın, genel, hukuki, normal bir zulüm görmemiştir.

Eğer tarihi kaynakların hepsi bir denizi bizi yanıltmıyorsa Osmanlı köylüsü, hiç olmazsa büyük çoğunluğu itibarıyla hukuken hür insandır. Hatta en az 16'ncı Asır ortalarına kadar fillen hür insandır. Vergisini ödedikten sonra, askerlik için bile zorlanamaz. Şikayet mercileri vardır ve bu merciler önünde hem hukuk, hem Osmanlı sistemi bozulup dejenere olunca kadar, gerçek statü bakımından eşittir.

CUMHURİYET döneminde de, en kötü var-sayımlarla, köylünün hukuki ve fiili statüsünün, Osmanlı devrinin en kötü zamanları kadar kö-

tü olduğunu, fakat daha fena olmadığını kabul etmek yanlış olmaz sanırım.

Lütfen yanlış anlaşılmasın; Osmanlı veya Türk toplumunda çalışan sınıflar sömürülmemiştir veya horlanmamıştır, demiyorum. Elimizde rakamlara dayanan çalışmalar yok ama, herhalde bu sınıfların en az diğer ülkelerdeki sınıflar kadar sömürüldüğünü farzetmek yanlış olmaz. Diğer taraftan diğer ülkelerdeki sömürülen sınıflar kadar horlanmadıklarını gösteren kanıtlar var. Bu kanıtları da zayıf veya yok saysak bile, Türk toplumunda özel ve ağır bir horlanma oranı gözlemine dayanarak özel bir sosyalizm teorisi ileri sürmek için, bu ağır horlanmayı daha akla yakın gösterecek kanıtlar ileri sürmek gerekir. Aksi halde bu teoriyi bilimsel dayanağı olmayan, hissi bir teori saymak zorunluğu çıkar ortaya.

Veya Türk toplumunun, özellikle sömürülen sınıflarının, zulme, horlanmaya karşı diğer ülkeler halklarından daha hassas, daha az tahammüllü olduğunu isbat etmek gerekir. Bu isbat belki mümkün olur, fakat sadece «ırk» özelliklerine dayanan bir siyasi hareket için ikna edici bir temel olacağından, bence yeni bir sosyalist teoriye temel olamaz.

EMEKÇİ sınıflarımızın oy hakkına başka memleketlerde pek eşit görülmemiş bir kışkırtılıyla sahip çıkmaları meselesine gelince... Türk emekçi sınıflarının oy haklarına bağlılıkları konusunda hiç şüphe yok ve siyasi süreç hakkındaki şüphelerimiz arttıkça bu bağlılıklarının artacağı da muhakkak. Ancak bu normal olayın başka ülkelerde eşine pek görülmemiş olması fikri de yine çok inandırıcı görünmüyor. Gerek dünya basınından hepimizin okudukları ve gerekse T.I.P. Genel Başkanının kişisel gözlemlerine dayanarak yaptığı açıklamalarına baktığımızda, mesela bir Vietnam halkının ve özellikle çalışan sınıflarının oy haklarına bağlılıkları sebebiyle, fizik olarak ortadan kaldırılma tehlikesini bile göze aldıkları, ve kendilerine oy hakkı tanıyan Cenevre Anlaşmaları uygulansın diye belki tarihin en tahripkar saldırılarına göğüs gerdikleri şeklindedir. Eminim başka misaller de bulunabilir. O halde Türk halkının, ve çalışan sınıflarının yüksek hasletlerini inkar etmeden, diğer uluslara da bu hasletlerden bir pay tanımak gerekir.

Dolayısıyla bu bakımdan da Türk sosyalizmini «başkalaştırmak» bir miktar keyfi görünmektedir. O halde Türk sosyalizmi de halkın ve çalışan sınıfların oy hakkına saygılı olmalı, bu hakkı meşruiyetinin temel dayanaklarından biri saymalıdır. Aynen, bildiğimiz bilimsel sosyalizm'de olduğu gibi...

Dünya gençliğini kimler sürüklüyor

Necdet ONUR

«Üniversite gençliği niçin isyan etmiştir?» Eğer bir İtalyan gencine bu soruyu yöneltecek olursanız,

«Üniversite ne öğretir?» sorusu ile karşılaşsınız? Ve siz bu soruya kafanızda cevap düzenlemeye çalışırken, İtalyan genci kendi sorusunu, gene kendisi cevaplandırarak şöyle der:

«... Üniversite emir vermeyi ve emre uymayı öğretir... Üniversite öğrencileri ikiye ayrılmışlardır. Bunlardan biri, azınlıktaki elit tabaka, yani emir verecekler... Öteki ise, niteliği olan işçilerden kurulacak emir alacaklar... Üniversitelerin rolü, bu iki çeşit öğrenciye nitelik öğretmek değil, kapitalizmin bünyesindeki otorite ve hiyerarşi ideolojisini empoze etmektir. Yani, üniversiteler sınıflar toplumunu ortaya çıkarır. Üniversite reformları için mücadele, sınıf sistemini ortaya koyduğu için, kendiliğinden anti-kapitalist bir mücadeledir.»

Şimdi gelelim gençlik isyanının liderlerine...

COHN — BENDİT

Dany'nin, Fransa'ya kaçırıldığında al-yaha boyanan saçları eski rengini almaya başlamıştır. Bir süre sonra tekrar saçları kızılacak olan Dany,

«... Komünist olup olmadığı yolundaki bir soruyu şöyle cevaplandırmıştır:

«... Ben işçiler için bir işçiyim. Bu komünistlikse, o zaman komünistim.»

Aynı Daniel Cohn Bendit, Mayıs olayları sırasında Fransa Genel İşçi Konfederasyonu Genel Sekreteri George Sebuy ile yaptığı televizyon tartışmasında şöyle demiştir:

«... Komünistler bana tahrikçi diyorlar, kudurmuş köpek diyorlar. Haklıdır. Ve bugünden başlayarak Komünist Partisi'ni tahrik edeceğim. Fabrika kapılarına gideceğim, Stalin'ci domuzlar hakkında ne düşündüğümü söyleyeceğim.»

Dany, sürekli değişiklik ve devrimden yanadır. Bir gün işçiler ile öğrenciler arasında fark kalmayacağına inanmaktadır. Öyle bir zaman gelecektir ki, öğrenmek ve çalışmak birlikte mümkün olacaktır.

Burjuva toplumun devrilmesi gerektiğini savunan Dany, gerektiğinde şiddetten yanadır, fakat reformları ve tavizleri de, elverişli ise kabul etmeyi düşünür... Bir toplum modeline inanma-

yan Dany, Marx ve Lenin'in etkisi altındadır ve,

«... Bizim davranışımızın gücü, kontrol dışı ani hareketlere dayanmaktadır» demektedir. Debray'nin, hareketin ideolojisi uyardığı tezini kabul eden Cohn Bendit, şu rotayı izlemektedir:

«... Şimdiki amacımız yalnız devirmektir. Ondan sonra sol gelecektir. Fakat bu Wilson tipi bir hükümet olacağına, ufak tefek reformlar teklifi ile yetinecekse, asırı sol harekete geçecek ve gerçek değişiklik için baskıya devam edecektir.»

ALOIN KRIVINE

Fransız polisi, Mayıs olaylarının başlıca sorumlusu olarak 27 yaşındaki Aloin Krivine'i, Gore Saint Lazare'da tutuklamıştır.

Krivine, kanunun yasakladığı «Genç Komünist İhtilaller - J.C.R.»in Troçkici gençlik hareketinin lideri olarak ün yapmıştır.

Fransa'daki Mayıs Devrimi'nin birinci planda görünen kişileri Daniel Cohn Bendit ile Öğrenci Birliği Başkanı Jacques Sauvagest'dir. Fakat, Fransız gençliğinin isyanının ardındaki büyük güç Krivine olmuştur.

RUDI DUTCHKE

— Alman gençliğinin lideri —

Krivine'in eylemi ardına tapanlardan korkan Fransa'da leninist hareketin ma suçu ile delil aramakta olmayı sürdürme mahkûm edilmiş ve yeniden başlatılmaktadır.

RUDOLF

Dutschke'nin oğludur. Oğluna saygıdan dolayı Osee adını almıştır. Dutschke'nin adı, Amerikalıların 1968 yılında Doğu Almanya'ya girmiş ve Maoizm'i emburg'tan kaldırmasıyla...

Sürekli olarak yasa uymakla Dutschke, işleri eskiden iyi bir şekilde...

«... Ben yapmıyorum, onları dele ediyorum» Bonn'da koalisyon masası ile tanzimden vurulduktan yapılmıştır.

Dutschke'nin...

«... Burjuva yarattığı üretim araçlarını gidiş-geliliğini, ona yitirile başlar. Bu yabancı kalma...

laşma olayı, bu yürürlükteki sistemde kalmaması, onlarıdır. Fakat, burjuva bilinciyle değil, aliyet içinde, bu görevleri gerektiren iktidar sahibi yoksun kalmaya...

şide yaşadığı zorlukta olanları ortadan kaldırma pasiflik, yarımadın karşıtına...

şına yol açar. Bu'nin hakim olma...

Biz bu konuda kâğıda döktüğümüz dimizi ve öteki toplumun yarattığı uzaklaştırmakla min mantıksızlık terör yaratma vahşiliğini göste...

Krivine'in, her an binlerce öğren-eyi ardına takıp hareketi yenilemesin-den korkan Fransız polisi, onu, yasak-lanmış hareketi yeniden sahneye koy-ma suçu ile mahkûm ettirebilmek için delil aramakta ve açtığı geniş soruştur-mayı sürdürmektedir. Ancak Krivine'in mahkûm edilmesinden sonra hareketin yeniden başlamasından da endişe edil-mektedir.

RUDOLF DUTSCHKE

Dutschke örnek bir sosyoloji öğren-cisidir. Oğluna Che Guevara'nın anısı-na saygıdan Che, peygambere saygı-dan Osee adlarını verince, küçük Dut-schke'nin adı «Che Osee» olmuştur. Bir Amerikalı ile evli olan Dutschke, 1961 yılında Doğu Almanya'dan batı'ya ge-miş ve Mao, Marx, Lenin, Rosa Lux-emburg'tan kültürünü almıştır.

Sürekli değişiklik, gelişme ve si-yasi uyanıklığın gereğinden söz eden Dutschke, içki ve sigara kullanmaz ve eskiden iyi bir atlet olmakla övünür.

« Ben sosyalizm için mücadele etmiyorum, sosyalist ütopye için müca-dele ediyorum» diyen Dutschke, 1966'da Bonn'da koalisyonla hücum eden konuş-ması ile tanınmış ve bir faşist tarafın-dan vurulduktan sonra da büyük ün yapmıştır.

Dutschke şöyle der:

« Burjuva karakterinin çelişkisi, yarattığı üretim gücünün, bireylerin ih-tiyaçlarını gidermekte kullandığı zen-ginliğin, ona yabancı duruma gelmesi ile başlar. Üretimin, ürettiği şeylere yabancı kalmasıyla toplumsal yabancı-lasma olayı başlar. Bu aynı zamanda yürürlükteki sistem karşısında pasif kalmasını, onu tanımasını da belir-tir. Fakat, bu uzaklaşma, bu tanıma-bla bilimli değildir. Günlük üretici fa-aliyet içinde, bireyin toplum içindeki görevleri gereğince bu uzaklaşma onu iktidar sahibi olma yeteneklerinden yoksun kılmaya başlar. Bu durum ki-şide yaşadığı evrende yerini bulma, ev-rende olanları inceleme yeteneğini de ortadan kaldırır. Böylece ortaya çıkan pasiflik, yardım edememe durumu, fer-din karşısında bakım güçlerinin doğma-sına yol açar. Daha doğrusu sermaye-nin hakim olması gerçekleştirmiş olur. Biz bu konuda şöyle düşünüyoruz. So-kaka ödüştüğümüz münakaşalarla ken-dimizi ve öteki kişileri, kapitalist top-lumun yarattığı karakter sılıklığından uzaklaştırmaktayız. Bir yandan siste-min mantıksızlığını, bazı teşekküllerin terör yaratma isteklerini ve polisim vahşiliğini gösterilerimizle ortaya ko-yarken, öte yandan sistemin zedelene-mez olmadığını ispat ettik.

Otoriter bir toplumda büyüyen in-sanlar olarak, eğer topluma sahip çı-karsak ve sistemin güç sahibi iktidarı tarafından reddedilen kişiler durumuna gelirsek, iktidar değişir ya da yika-hr. Tarihin insanlar tarafından yapılmış olması, fakat bizim bunu olayların oluşu sırasında bilmememiz yeni insan-ların yetiştirilmesi gereğini doğurmaktadır. Böyle eğitim ancak, yürürlükteki sistem ile çatışarak anlamı ve müm-kün duruma gelir. Yeni insanlar yara-tılmadan başarılı bir devrim söz konu-su olamaz. Böylece, bizler iktidar ile çatışmalarımızla yeni insanlar olmak-

Çeşitli ülkelerden gelen dünya gençlik liderleri, Cohn-Bendit ve Tarık Ali ile birlikte...

tafız. Siyasal mücadelelerimiz ile in-sanlığımızı tanıtmaktayız. Sosyal kur-tuluş düşüncesinin topluma mal edİl-mesini sağlamaya çalışmaktayız...»

KARL WOLFF

1943 yılında Dünyaya gelen Karl-Dietrich Wolff Alman Sosyalist Öğren-ciler Birliği Başkanıdır. 13 yaşında So-syal Demokrat Parti gençlik teşkilatına giren Wolff, 16 yaşında bir yıl için git-tiği Amerika Birleşik Devletleri'nde Medeni Haklar yürüyüşünün örgütlen-mesinde rol oynadı. 1960 yılında babası bir trafik kazasında öldükten sonra, Alman ordusuna girerek subay oldu.

Fransızca, İngilizce ve Portekizce'yi gayet iyi bilen Wolff, Kafka'nın lirik şiirlerini Almanca'ya çevirmekten bü-yük zevk alır ve Alman Ordusu'na gi-rerek subay olduğu devre için «Fırsat-çı bir düşünce» der...

Kendisi ile yapılan en son röpor-tajlardan birinde Wolff şöyle demiştir:

« Düşünce hürriyetinden yanayız. Rosa Luxemburg'un dediği gibi, bu ay-nı zamanda başkalarının bağımsızlığı anlamına da gelir. Fakat, düşünce hür-riyetinin yanlış kullanılabilmesine de inamıyoruz. Basın hürriyeti demenin, yalnız zenginlerin ve tröstlerin kendi düşüncelerini satma hakkı demek olma-dığına da inanıyoruz.»

TARIK ALİ

İngiltere'deki gençlik hareketleri-nin en renkli kişisi Tarık Ali'dir... 24 yaşındaki Ali, Pakistan'dan geldiği İn-giltere'de, 1965 yılında Oxford Öğrenci Birliği Başkanlığı yapmıştır. Şiddetten nefret ettiğini söyleyen Ali,

« Fakat bazı anlarda da şiddet-ten başka başvurulacak bir şey kalmı-yor» demektedir.

Amacının, parlamento dışı bir mu-halefet kurmak olduğunu sık sık tek-rarlayan Tarık Ali, bugün İngiltere'de-ki Vietnam Dayanışma Kampanyası'nın lideridir...

DAVID ADELSTEIN

İngiltere'ye 1961 yılında Güney Af-rika'dan gelen Adelstein, Güney Afri-ka'daki faşist ve otoriter hükümetin kendisini etkilediğini belirterek, Küba İhtilali ile Che Guevara ve Mao'ya inanmış olduğunu söylemektedir.

The Times gazetesine verdiği de-meçte düşüncelerini şöyle açıklamıştır:

« Öğrenci gücü, bütün öğrencilerin kontrolü anlamına gelmektedir ve iç-ne öğretmenleri de ahr. En büyük ama-cımız, tesislerin demokratlaştırılması-dır. Biz anayasanın sınırlandırmalarını kabul etmiyoruz, çünkü bunlar demok-ratik değildir. Biz demokrasinin basa-rısızlığa uğradığı zaman yapılması ge-reken ne ise onu yapıyoruz.»

MOTOKASU TANI

Japon öğrencilerinin 25 yaşındaki li-deri Motokasu Tani, iki üniversiteye birden kayıttır. Üniversiteyi, insanla-rı iş hayatına yetiştiren bir kitle üre-tim maktası olarak kabul eden Tani, çok zengin bir ailenin çocuğudur.

Karşılıklı konuşmalarda sakin ve sessizdir, fakat sokak çatışmalarında bambaşka bir kişilik kazanır. Troçki ile Marx'ı okuyan Tani'ye göre devrim de-vamlı bir süreç izlemelidir. Japon gen-çlerinin görevinin yeni bir toplum kur-mak olduğunu belirten Tani'nin, Japon-ya'daki militan Sampa Teşkilatı'nın ikinci adamı olduğu genel merkezde duvarında,

« İdeoloji aşktan üstündür» slo-ganı yazılıdır.

TOM HAYDEN

Esmer ve yakışıklı olan Tom Hay-den, daima şık, daima terbiyeli, daima sakin bir insandır...

Konuşurken gözlerini bir noktaya diken Hayden, üstün bir teşkilatçıdır ve liberalizmi eleştirirken şöyle der:

« İnsanların kendi kararlarını ken-dilerinin vermeleri üzerinde durulmak-tadır. Karar vermekte merkezleşmek-ten uzaklaşmalar, yüksek liderlerle anlaşmayı reddetmeler, bu toplumun çekici ve baltalayıcı etkilerinden kurtulmaktır. Amerika'da kişiler kendi güçlerinden, örgüt üniteleri için fera-gat etmişlerdir. Ve bu gücün tekrar kazanılması bu hareketi ülkenin geri kalan kısmından farklı kılmaktadır. Ve böylece yeni tip bir insan ortaya çık-maktadır.»

1940'da dünyaya gelen Tom Hay-den, Amerikan gençliğinin belli başlı radikal örgütü «Demokrat Toplum için öğrenciler» kurmuştur.

1962'de «Port Huron Statements» ga-zetesinde yazarlığa başlayan Hayden, çok başarılı öğrencilik yıllarının sonun-da «Michigan Dailys» Gazetesine başya-zar olmuştur. Medeni haklar hareketi ile aktivistlere katılan Hayden, iki kere Vietnam'a, bir kere de Küba'ya git-miştir.

Amerika'daki öğrenci liderlerinden (ikincisi Carl Oglesby'dir. 1935 doğumlu Michigan Üniversitesi mezunu Oglesby, 1965'de Demokrat Toplum için Öğren-ciler teşkilatı başkanlığına seçilmiştir.

Tabii isyan eden dünya gençliğinin liderleri bu kadar değildir. Bizim ele aldıklarımız çeşitli haberleşme araçları yoluyla bütün dünyanın tanıdığı gen-çlik liderleridir... Gençlik liderlerini tek tek ele alıp uzun uzun incelemek için dergi sayılarının yeterli olmadığı da göz önünde bulundurulmak gerekir...

Gelecek hafta

Öğrenci-İşçi ittifakı

TİCARET ODASI SOL AKIMLAR VE TİP

İÇİN NE DÜŞÜNÜYOR?

Erol ERTANIR

ÖZEL SEKTÖRÜN TEŞKİLÂTLANMASI MESELESİ

İsmail Hüsrev TÖKİN

İstanbul Ticaret Odası
Genel Sekreteri

OZEL sektör mensupları, bunların meslek kuruluşları ve bilinçli, bilinçsiz, ücretli, ücretsiz şakşakları, kapitalist düzenin Türkiye'yi kalkındıracağı iddiasındadırlar.

Bu iddianın ne dereceye kadar doğru olduğunu anlayabilmemiz için, iddiada en ileri giden özel sektör meslek kuruluşlarının neler olduklarını, kimler tarafından nasıl yönetildiklerini incelememiz gerekir.

O zaman, Türkiye'yi kalkındırma iddiasında olanların kendi öz kuruluşlarını nasıl yönettikleri, «dünyaya nizam» vermek isteyenlerin «hanelerindeki bin türlü teseyyüb»

ün neler olduğu meydana çıkacaktır.

Özel sektörün meslek kuruluşlarının başında, hiç şüphesiz, odalar ve borsalarla Odalar Birliği gelir. Odalar deyimi içinde de

1) Ticaret Odaları,
2) Sanayi Odaları ve
3) Ticaret ve sanayi odaları vardır. Odalar Birliği ise Türkiye'deki bütün oda ve borsaların Ankara'daki müşterek sözcüsü, yani birliğidir.

Odalar hakkındaki 5590 sayılı kanunun 1. maddesi, odaların:

- a) Meslek hizmetleri görmek,
- b) Meslek ahlak ve dayanışmasını korumak,
- c) Ticaret ve sanayi

genel menfaatlere uygun şekilde gelişmesine çalışmak.

d) Ve bu maksatlarla verilecek işleri yapmak. Üzere kurulan tüzel kişiliği haiz ve meslek kuruluşu niteliğinde kamu kuruluşları olduklarını belirtir.

Odalar bu işleri hakikaten yaparlar mı? Sözlerimizin daha başında belirtelim ki, «Hayır».

Odalar, bu asil gayelerin paravanası arkasında, bin bir dolabın döndüğü, hiç bir işe yaramaz ve memleketin başına bela kuruluşlardır. Odalar, mason dernekleri, iktidar partilerinin beşinci, altıncı derecedeki yardakçıları ve bunların adamları için yiyim yuvası

ÖZEL SEKTÖRE SİYASİ RAPOR!

Birtakım politik ve sosyal akımlar, yeraltı sularına benzer ve uzun zaman gizlide kaldıktan sonra yüzeye çıkmak imkân ve fırsatını bulurlar. 1960'dan sonra Türkiye'de de çeşitli politik ve sosyal akımların, hızlarını tedricen arttırmak suretiyle memleket yüzeyine yayılmakta olduğunu görmekteyiz. Bunlar sağ, sol, ortanın solu gibi isimler altında gruplanmakta veya gruplandırılmaktadır.

Sözünü ettiğimiz akımların bir kısmının yeni demokratik düzen içinde kuvvetli teşkilatlanma çabası göstermekte olduklarını, politik ve sosyal çatışmalarda mütesanit bir cephe kurmak imkânını bulduklarını müşahade etmekteyiz. Bilhassa sol akımlarda belirli bir şekilde ortaya çıkan bu nevi hareketler karşısında birçok çevreler özel sektörün tepki gösteremediği, kendi sosyal, ekonomik ve politik menfaatlerini temsil edecek bir teşkilatlanmaya gidemediği görüşünü ileri sürerek özel sektörün de teşkilatlanmasının zorunluluğunu savunmaktadırlar.

● Sosyal alanda özel sektörün tek teşekkülü olarak İşverenler Sendikası gösterilebilir. Bu örgüt, iş anlaşmazlıklarında özel sektör menfaatlerinin işçi karşısında temsilcisi olarak yer almaktadır.

İşçilerin sendikalar halinde birleşmeleri, özel sektörü de işveren olarak teşkilatlanmaya mecbur etmiş ve İşverenler Sendikası kurulmuştur. Ancak, işçi sendikaları, menfaatlerini savunma bakımından işverenlere kıyasen daha mütesanit hareket etmekteydiler. Meselâ, toplu sözleşme konularında işçilerin kendi aralarında pek az anlaşmazlık çıktığı halde, bazı ahvalda işverenlerin bir grev çıktığında işin aksamaması maksadıyla isteklerinde birlikte hareket etmeyerek özel anlaşmalara vardıkları, birliği kurdıkları görülmektedir. Özel müteşebbisin ferdi çıkar yerine özel sektörün genel menfaati bakımından cephe birliğini koruması icabettiğidir. Bu alandaki teşkilatlanma tatmin edici değildir.

İşverenler Sendikasının bürokratik bir teşekkül haline gelmek istidadında olduğunu ifade etmek mümkündür. İşçi sendikalarının dinamizmini, İşverenler Sendikasında müşahade edemiyoruz. Sendikaların ve T.İ.P.'in gittikçe kesifleşen yayım ve propaganda faaliyeti, işçi'de sınıf sorununu nyandırmakta ve beslemektedir. Bugün, bir kısım işçilerin A.P., yahut diğer partilerde yer almaları, seçimlerde onlara oy vermeleri, hâzır sınıf sorunlarının sislî olmasından ileri gel-

mektedir. Heride bu partilerin işçi oylarından pek faydalanacakları zannedilmemelidir. Büyük servet kutuplaşmaları karşısında hayat şartları düzelmemiş sosyal gruplar, oylarını servet ehramının tepesinde olanlara vermekte çekimser davranacaklardır. Bu sosyal kanunun varlığını kabul ederek sosyal topluluklar arasında sosyal adaleti ve dayanışmayı tahakkuk ettirecek makul bir sosyal siyaset gütmek, iktidara gelecek partilerin akıllıca bir hareketi olur. Özel sektörün istikbale güvenle bakarak endişesiz çalışabilmesi için, günlük dar menfaatler dışında şurlu bir sosyal anlayışa varması zorunludur.

Mevcut özel sektör teşekküllerinin iktisadi menfaatlerinden başka, gerek kendi güvenlikleri, gerek memleket güvenliği bakımından hükümetler üzerinde işaret ettiğimiz açılarda etkide bulunması zamanını kaçırmamak lazımdır. Özel sektörün gerek kendi bünyesinde, gerekse hükümet ile olan ilişkilerinde teşkilatlanmasını bu manâda anlamak doğru olur. Böyle bir teşkilatlanmanın nasıl tahakkuk edileceği hususları hakkındaki pratik teklifler ise şüphesiz bu kısa yazımız içinde yer alamayacaktır. Biz ancak probleme dikkati çekmekle yetineceğiz.

● Özel sektörün siyasi teşkilatlanması konusuna gelince; Ticaret ve Sanayi Odaları gibi mesleki teşekküller için bir siyasi teşkilatlanmanın söz konusu olacağı söylenemez. Mevcut siyasi partiler (TİP hariç), programlarında özel teşebbüs düzenini savunacaklarını ifade etmişler ve bu yolda teşkilatlanmışlardır.

Özel teşebbüsün, mesleki teşekkülleri dışında siyasi maksatlar güden teşekküller kurması mümkündür. Partiler şeklinde olmayan bu teşekküllerin Millet Meclisi'nde yer almalarına imkân tasavvur edilemez. Başka memleketlerde Parlâmentoya katılmayan bu gibi örgütler, siyasi partilere destek olmaktadır. Tıpkı sosyalist partilerine sendikaların destek olmaları gibi. Sendikalar, kendilerini siyasi olmayan teşekküller saymalarına ve gerçekten de böyle olmalarına rağmen seçimlerde, siyasi ve sosyal hareketlerde daima sosyalist partilerinin en kuvvetli yardımcıları olarak sahneye çıkmaktadırlar. Kuvvetleri de, büyük kalabalıkları teşkilatlandırmış olmalarından ileri gelmektedir.

Bugün, dünyanın her yerinde siyasi partiler iki gruba ayrılmaktadır. Bunların bir kısmı sendikalar ve hücre teşkilâtı ile geniş işçi ve halk kalababıklarını teşkilatlandıran sol eğilimli ekit-

les partileridir. Öteki grup ise teşkilatlanmamış kalababıklara hitap eden partilerdir. Bunların kitle teşkilâtı yerine mahalli temsil nüveleri vardır, bizdeki il, ilçe teşkilâtı gibi. Bununla beraber özel teşebbüs topluluklarını temsil eden partiler şehirlerde esnaf teşekküllerinin, esnaf kooperatiflerinin, diğer meslek kuruluşlarının, köylerde de kooperatiflerin ve diğer köy meslek teşekküllerinin desteğinden faydalanmak imkânını bulmaktadırlar.

Ticaret ve Sanayi Odalarının bünyelerinde gayet kalabalık bir özel teşebbüs camiası teşkilatlanmış bulunduğuna göre, bunların siyasi partilere en kuvvetli yardımcı ve destek olmaları kadar tabii bir hareket olamaz. Ticaret ve Sanayi Odaları, bugüne kadar bu bünyevî kuvvetlerini sahneye koymuş değildiler. Odalarda üyelerin çeşitli partilere mensup olmaları, siyasi parçalanmaya yol açmaktadır. Bu parçalanma, sosyal düzene karşı girişilen hareketler önünde mütesanit bir cephe kurulmasına imkân vermemektedir. Esasen Odalar, günlük dar ticari menfaatlerle görüşlerini sınırlamış olduklarından yüksek seviyeli siyasi bir anlayış da gösteremiyorlar.

Bugün, partiler dışında özel teşebbüs düzeni için çalışan çeşitli teşekküllerin ayakta durabilmesi, ancak maddî yardımlar ile olabilir. Özel teşebbüs teşekküllerinin ise bu teşekküllere maddî yardım yapmak hususunda pek hasis davranışını günlük misallerde görmekteyiz. Halbuki özel teşebbüs düzeni aleyhinde çalışan teşekküllerin (kaynakları nereden olursa olsun) paraca sıkıntıda olmadıkları meydandadır. Bu da gösteriyor ki, özel teşebbüs varlığının sürüne henüz yeteri derecede ulaşmış değildir.

Ticaret ve Sanayi Odalarının, meslek teşekkülleri olmaları itibarıyla, doğrudan doğruya siyasi bir aksiyonun içine girmeleri mümkün olmamakla beraber, sözünü ettiğimiz örgütleri her bakımdan beslemeleri, siyasi partilerden özel teşebbüs menfaatlerini en iyi temsil ve müdafaa edenlere destek olmaları icabeder. Sosyal düzen konusunda artık şu veya bu parti meselesi ortada olmamalıdır.

Siyasi teşkilatlanmadan, Ticaret ve Sanayi Odalarının fiilen siyasi teşekküller haline gelmelerini veya bu nevi teşekküller kurmalarını değil, kalabalık üyeleri ile mevcut siyasi teşekküllere destek olmalarını, özel teşebbüs düzenini en şurlu bir şekilde savunan siyasi teşekküllere ve partilere yardım etmelerini anlamak icabeder.

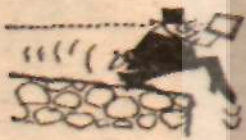
AÇIKLIYORUZ

haline getirilmiş müesseselerdir.

Odaların yöneticileri, çoğu zaman, imzasını bile atmasını doğru dürist beemeyen, haktan, hukuktan haberi olmayan, hattâ keyfi hareketlerini önlediği için bu gibi şeylere kızan kimseler oldukları için odalarda kanun otoritesi değil, komprador otoritesi hüküm sürer. Esasen yetişme tarzı bu olan insanlardan, bundan başka bir şey de beklenemez.

Ancak, kanun, odaları kamu kurumu saydığı, yani onlara, devlet yetkilerini kullanma hakkını tanıdığı için, bu teşekküllerde dönen bütün dolaplar, maalesef, Danıştay Kanunu ile anayasanın anladığı manâda «İdari tasarruf» sayılır. Ve bu tasarruflara karşı kanun yollarına başvurup olumlu sonuç alma imkânları çok azdır.

Odalar, devletin, basının, aydınların, üniversitenin ve oda meclislerinin denetimi dışında kalmasını bilmişlerdir.

Odaları teftişle görevli Ticaret Bakanlığının kontrolü bir şekilden ibarettir. Evvela, bizzat bakan, kompradorların partisindedir. Teftiş heyeti üyelerinden bazıları odaların yayın organlarında ücret karşılığı yazı yazarlar ve tekaüdlüklerinde odalara yamanma ümidi beslerler. Hattâ, müfettişlerden birinin oğlunu odalardan birinin Avrupada okuttuğu söylentisi ortada dolaşır durur. «Böyle gecenin hayr umulur mu seherinde?»

Simit çalan aç bir çocuk hakkındaki haberi özel surette öğrenip resimli olarak baş sahifelerinde veren; kuş uçmaz, kervan geçmez, yılan bağırmı sürmez bir yerde iki kişinin birleştiğini veya kumar oynadığını ortaya çıkarmak için özel

dedektifler kullanan burjuva gazeteleri, odalar bahis konusu oldukça, düzde akan dere gibi birden sakinleşir, ihtiram durumuna geçerler. Zira, bu işte şaka yoktur. Reklam kesilir. Odalarda olup bitenler hakkında gazetelerde bir şey yayınlanmaz. Yayınlananlar da «danışıklı dövüş» sonucudur.

Bazı aydınlarla bazı üniversite mensupları da, odalara kapılanma yarışında oldukları için, bunlardan söz açamazlar. Odalar ve mensupları, çaldıkları mi-

nairelere kılıf hazırlayacak e lemanlara muhtaçtırlar. Bu ihtiyaçları dolayısıyla da en tabii müttefiklerini bu aydınlar ve öğretim üyeleri arasında bulurlar. Hırsızlığın ve vergi kaçakçılığının türlü yolları hakkında görevleri dolayısıyla tam bilgi sahibi olan ve bunlar hakkında takibat yapan bazı devlet memurları, sonradan istifa edip, en çok para verenleri bu bilgilerinden faydalandırırlar. Özel sektör bu gibi «alk» aydınları hemen kapar.

Üniversite öğretim üyelerinden bazıları da odalarda görev üstlenerek akıl hocaları karşılığı büyük paralar alırlar. İşte bu sebeplerdendir ki, yukarıda bahsini ettiğimiz «aydınlar»la «öğretim üyeleri» incir çekirdeğini dolduramaz «memleket meseleleri» hakkında güya ciddi

POLİTİKA VE ÖTESİ

mehmed kemal

Yarım yarım olmuyor ...

SIK sık Batı uygarlığından ve Batıya yönelen söz edenlerin unuttukları bazı gerçekler var. Batı uygarlığı bir kültür ve bilim sorunuydu, bunun içine dolurulanlara da dikkat etmek gerekir. Batı sadece bilimsel araştırmalar, bilimsel yöntemler bulmamıştır. Düşüncelerde, araştırmalarda tolerans tanımıştır.

Kapitalizm olsun, sosyalizm olsun, Batı kültürünün ürünleridir. Bu ürünlerden sadece kapitalist yöntemi almak, ona özgürlük tanımak, sosyalist yöntemi bir kenara itmek ve onu görmezlikten, bilmezlikten gelmek olmaz.

Ülkemizde uzun yıllar Batı uygarlığından söz edilmiş, fakat bunun bir ürünü olan sosyalizm görmezlikten gelinmiş, yasaklanmıştır. Osmanlı döneminde bir süre sosyalizm konuşulmuş olmuştur. Hattâ Osmanlı parlamentosunda sosyalist mebuslara rastlanmıştır.

Osmanlı Meclisinde, anayasa tartışmaları olurken, Vâhânof Efendi:

«... Osmanlı Sosyalistlerinin efkârını söylüyorum» diyebilmiştir.

Fakat bu sözleri de fazla dayanılmaz, bu siyasi akımın kökü kurutulmak istenmiştir.

Zamanla Millî Mücadeleye ve Cumhuriyet dönemindeki gelişmiştir. Millî mücadele sırasında, yanbaşımdaki Sovyet Devrimi gerektiği kadar değerlendirilememiş, bilimsel sosyalizmi iyice öğrenememiş olan yöneticiler, bu öğretiye herhangi bir moda gözüyle bakmışlardır. Hattâ bir ulusal kurtuluş hareketine girişilmiş olduğu halde, dünya koşulları gözönüne alınırca bunun ilk başarılı uygulaması bizde gösterilmiş değerli bir örnek olmasına rağmen, analizleri bilimsel sosyalizm yönünden yakın ve uzak doğu liderleri tarafından yapılmıştır. Ho Şi Minh'in, Gandhi'nin yapmış olduğu analizleri hatırlatmak isteriz.

Bilimsel sosyalizme, Sovyet Rusya'da komünist partisinin iktidara gelmesi üzerine, komünizm olarak adlandırılmış, her türlü bilimsel sosyalizme ya bolşeviklik, yada komünizm denmiştir. Bilimsel sosyalizm araştırmaları ve tartışmaları ile bir ülkede iktidara gelen partinin adının komünist olması arasındaki ayrımı belirlemek mümkün olamamıştır. Bu bakımdan konu her açıdan, bilimsel sosyalizme, uzun yıllar, ta 1961'lere kadar, hep komünizm denmiştir.

Nitekim ordu içinde, sosyalizm akımı belirmeye başlayınca, Atatürk Ali Fuat Cebesoy'a yazdığı 31.11.1920 günlü telgrafta:

«... Sosyalizm prensiplerinden hangileri ve ne dereceye kadar bizce kabili tatbik ve hazim ve kabul görüleceği...» diye sormuş ve:

«... Komünizm cereyanı nihayet ordunun en büyük kumandanları arasında kalmıştır...» denmiştir. Bilimsel araştırma-

nın veya siyasi akımın, ordunun üst kademesinin altında, halk arasında yaygınlaşmasına engel olunmuştur. Bir bilgi gösterisi olarak aydın çevrelerde konuşulmasına (evet), sınıf meselesi olarak işçi ve emekçi çevrelerinde ilgi görmesine (hayır) denmiştir.

Bu davranış uzun yıllar böyle olmuştur. Nitekim 1940'larda yapılan bir solcu tevkifatı sırasında Ünlü Ankara Vâkafı Nevzat Tandoğan, tutuklanan sanıklardan Keskinli Rıza Bey'in oğlu Yusuf Rıza Süsüpür karşısına çıkarıldığı zaman:

«... Siz Sosyalistmişsiniz... Sosyalizm ne demek? Eğer memleket için gerekli bir şeyse, Cumhuriyetin yararına olacaksa, size ne oluyor? Onu da biz yaparız!» demiştir.

İmalât-ı Harbiye İşçilerinin istasyon arkasındaki işyerlerine giderken, gamurda yürümeyip, memurların geçtiği kuru yenden yürümelerinin yasaklanması karşısında, işçilerin işe gitmemeleri (komünist davranışlar) olarak nitelenmiş, çok ihtiyaç bulunmasına rağmen elebaşlarının işine son verilmiştir.

Yanlış anlama, sosyalizmden korkma örneklerini daha çoğaltabiliriz. Bütün bunlar Batı uygarlığı ve Batıya yönelme adına yapılmıştır. Bunu yapanlar da kendilerini Batılı sanmışlardır. Batının kültür ve bilim ürünü olan sosyalizmden korkmuşlardır. Hattâ Ceza Kanununa sosyalizmi yasaklayan maddeler konulurken, sadece (sınıf tahakkümü) üzerinde durmuş, bilimsel bir tanımlaması yapılmadığından, çok kimselerin (sosyalizm) adına bağları derde girmiştir.

Bugün de durum, zaman zaman aynıdır. Anayasanın sosyalizme açık veya kapalı bulunmuş tartışmalarının yöce makamlarda oturanlar tarafından açılması, yanlış yorumlamanın sonucudur.

Başkan De Gaulle'ün, aralarında anlaşmazlık bulunan Jean Paul Sartre'a yazdığı «Üstadım» başlıklı mektuptaki seviye ile, bizim anlayışımız arasındaki ayrıntıyı belirtmek hata mı olur?

Hem komünizmin tehlikesinden söz edecekse, hem de artık tarihi bir belge olma niteliğinden başka özellik taşımayan 1947 tarihli bir manifestoya yayınlandığı zaman yasaklıyacakmış. Bunun Batılı olma iddiası ile bağdaştırılması mümkün müdür?

Batı uygarlığı, Batıya yönelme, geri kalmış toplumlarda bir fiyaka olarak kullanıldığı sürece, böyle gelişmelere rastlayacağız. Bir kültürün ya bütün ürünleri birlikte alınır, öğrenilir, ya da yarın alındığı takdirde, yarı kültürlü insanlar ülkelerinin başına geçip göstermelik olarak dururlar. Gerçek aydın olarak bu soy gelişmelerle mücadele, belâli olsa da zevkli bir yolculuktur.

gazetelerimizde sütun sütun makaleler dötdükleri halde odalardan, ancak hürmetlerini beyan etmek veya dikkati kendilerine çekmek için söz ederler.

Ve nihayet, odaları denetleme ile görevli oda

meclisleri de özel surette dana geldikleri için «serbetli» (yemekli, içkili demek için bu tabiri kullanıyoruz) durumdadırlar.

Ve böylece, meydan boş bulan odalar, bildiklerini okurlar, kimse de bir şey yapamaz...

İşte gerçeğe içinde verdiğimiz vesika, İstanbul Ticaret Odası'nın nasıl büyük bir sorumsuzluk içinde, kuruluş kanununu da çiğneyerek özel sektörün Türk halkını daha fazla sömürebilmesi ve mutlu azınlık saltanatını sürdürmesi hesapları peşinde koştuğunu ortaya koymaktadır.

İstanbul Ticaret Odası Genel Sekreteri İsmail Hüsrev Tökin tarafından

yazılıp oda tarafından basılan «Özel Sektörün Teşkilatlanması Meselesi» isimli broşür dikkatle okunduğu takdirde görüleceği gibi, özel sektör, TİP dışında bütün burjuva partilerini kendi safında saymakta, sadece Türkiye İşçi Partisi'ni kendisine düşman olarak kabul etmekte ve sosyalist akımın gelişmesinin önlenmesi için çeşitli tavsiyeler getirmekte, bütün işadamlarını TİP dışındaki partileri desteklemeye çağırmaktadır.

Sosyalistlerin kişisel çekişmelerle birbirini yedikleri sırada ele geçirdiğimiz bu vesikanın sol harekette sorumluluk almış bütün kişilere ibretle okunması lazımdır.

GE
DA

BÜTÜN
YURTTA
KİTAP
DAĞITIMI

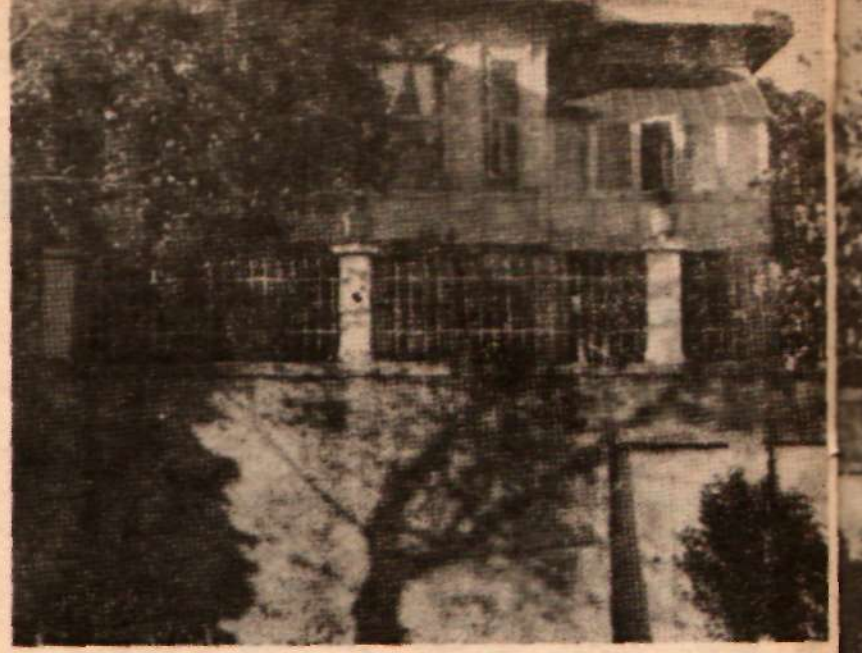
GENEL DAĞITIM
Çağaloğlu İstanbul

(Ant Der: 544)

Türk bilim
adamları nasıl
alet ediliyor?

FUAT KÖPRÜLÜ
— Amerika'ya hizmet! —

C.I.A.'NIN

TÜRKİYE'DEKİ OYUNLARI

Osman S. AROLAT

DERGİMİZİN 94. sayısında ülkemizdeki Amerika'ya C.I.A. ajanlarıyla ilgili bir liste yayınlandı. Yayınlanan bu listede «Bruce» diye bir isim de yer almaktaydı. Bruce Türkiye'de 1962 yılında kurulmuş olan Türk - Amerikan Araştırma Merkezi'nin iki yıldır başkanıdır. Yapılan araştırmaları değerlendirerek (1) Amerika'da bağlı bulunduğu merkezlere ile-

tilinde bu merkezin kuruluşu çok eski hesaplara dayanır. 1947 yılında Ankara'da Dİİ ve Tarih Coğrafya Fakültesi'nin kapatılan sosyoloji kürsüsünün öğretim üyelerinden Halası Kun ağıta kaldıktan sonra muhalefetin önlü «dörtü takrir»çilerinin sesini dünyaya duyurma görevini üzerine aldı. Muhalefet gazetelerinde yayınlanan makaleleri çeviren Macar asıllı Kun, bunları eksiksiz olarak Amerika'ya gönderdi. Ve D.P.'nin dört liderinin görüşleri o günlerde Türkiye'ye yerleşme yolundaki Amerikan sermayesi ve yardım anlaşmaları açısından incelendi.

1950 yılında bu incelemelerin de izahıyla D.P. başa geldikten kısa bir süre sonra Colombia Üniversitesi'nde parası Tür-

PROF. İSMET GİRİTLİ
— Amerika'da ders veriyor! —

kiye Hükümeti tarafından ödenen bir kürsü kuruldu. «Turco Study» adı verilen bu bölümün başına 1950 öncesi döneminin gözde çevirmeni Halası Kun getirildi. Bunun böyle olması yolunda en büyük gayreti sarfeden devrin bakanlarından ve «dörtü takrir» sahiplerinden biri olan Fuat Köprülü'ydü. Halası Kun bu değişimden kısa bir süre sonra Macaristan vatandaşlığından ayrılarak Amerikan tebaasına geçti.

1962 yılında 16 Amerikan üniversitesi ortaklaşa bir karar alarak Türkiye'de «Türk-Amerikan Araştırma Merkezini

kurdular. Merkez emrinde Amerikan Hükümeti tarafından ödenen bir fon vardı. Ayrıca, karışıklı bir bilimsel çalışma yapıyormuş izlenimini yaratmak için Türkiye Hükümeti tarafından ödenen bir fonla, Amerika'da da göstermelik bir kürsü ihdas edildi.

Columbia Üniversitesi'nde kurulan bu kürsüde dersleri 1962 yılından bu yana birer yıl süreyle Türkiye'den giden bazı öğretim üyeleri sürdürdü. Dersleri izleyen öğrenci sayısı ise hiçbir zaman iki üç öğrenciyi geçmemektedir.

Türkiye'de kurulan merkez,

esarengiz çalışmalarını rahatça sürdürebilmek için elverişli bir bina aramağa başladı. Kısa bir süre sonra bu iş için Fuat Köprülü'nün, İstanbul'un Akbiyik semtindeki evi satın alındı. Ev bu çalışmalar için her bakımdan uygundu. Bizans kalıntısı eski surları arasında sessiz bir semtteydi. Ve öndü açık denizdi. Köprülü'nün karısı, bu ara kocası tarafından büyük bir özenle meydana getirilmiş olan ev içerisindeki kütüphaneyi de satmak isteğinde ısrar ediyordu. Kütüphane evi satın alan Amerikalılar tarafından işlenmez hale getirildi. İçerisinde tek

Amerikalılarla işbirliği yapan profesörlerden Ömer Celal Sarı (solda), Sait Kemal Yetkin (Orta), Sabri Uğener (Alta).

nüsha el yazınları da bulunan kitapların bir süre sonra gizlice Amerika'ya çıkarılması ihtimali kuvvetlidir. Böylece binayı satın alanların, eski dost Fuat Köprülü'ye olan minnet borçlarını öderlerken kendi çıkarlarını da gözden uzak tutmamış oldukları ortaya çıkmaktadır.

Şimdi de, iki yıldır bu merkezli Türkiye'de yönetmekte olan Bruce'un başı olduğu teşkilatın, C.I.A.'nın çalışmaları üzerinde biraz duralım.

Bilindiği gibi C.I.A., Amerika'nın gizli istihbarat teşkilatı olup bütün dünyada Amerikan emperyalizmi hesabına bilgi toplama görevini üstlenmiştir.

Günün hemen her saatinde C.I.A.'nın Virjinya'daki merkezine 100-150 haber, söylenti, çeşitli araştırmalar ulaşır. Bu haberler hemen insanla teknikini karışım olan tahli bölümine aktarılır. Her beş haberdan dördünün açık kaynaklardan ve araştırmalardan elde edildiği bilinen bir gerçektir.

Burada konumuz açısından,

Lâbirent

Sömürücülerin basını zili taktı da keyfinden hop oturdu hop kalktı. TİP dediler, yani Türk emekçisinin tek partial dediler, ne güzel, kendi başına kendi çorap ördü! Tam sırasıydı, seçim öncesi, işte şimdi faka bastı! Ama bilmediler. Tarihin nasıl yürüdüğünü bilmedikleri için, yine bilmediler bu kavga'nın nasıl doğurmuş, öndü açık, ve öne açık bir kavga olduğunu; asıl kendilerinin başına örülecek çorabın yünü eğrilmekte olduğunu.

Türkiye'de sosyalizmin çıkmaza girdiğini, ya da sokulabileceğini sananlar, er geç tuzlu avuçlarını yalayacaklardır. Sosyalizmin bilinci, Türkiye tarihini ve Türkiye toplumunun labirentinde, Türkiye halkının elindeki yumağın ucunu araya taraya sonunda sömürücü öküzünü kıştırarak ve binecek gagasına! Öy-

le bir labirent ki bu -bunu iyi bilelim, iyi görelim- burda her bir çıkmaz, çıkışa götürür bizi.

Kavga bir yerde, çıkmazlarımızı, köşebazlarımızı tespit kavgasıydı. Bugünkü aşamada sosyalistçe bilinçlenmenin, sosyalistçe eylemin yoluna kayma değil, bulma, ve hattâ açma kavgasıydı. O yolun hangisiyse, elde hazır olduğunu, artık orda rahat rahat yürünebileceğini sananlar aldanırlar. Türkiye henüz sosyalizmin carezi keşfe dönemini geçiriyor. «Türkiye Sosyalizmi» ardından getirdikleriyle, oportünizme açık bir söz belki. Ama «Sosyalizm tektir!» demek de, bugünkü Türkiye açısından, hiç birşey söylemekle bir gibi. Bir çeşit lâf ebeliği.

Mesale, özünde, eldeki eylem imkânlarını sosyalistçe değerlendirme meselesidir. O halde iş biraz da hattâ biraz da değil, çokça tabana düşüyor. Yukarı-

rdakiler kendi doğrularına ne denli inatla sarılırlarsa sarılırlar, birbirlerinin halkın öz yaqantısına ve bilincine bundan sonra ne yolda davranırlarsa davranırlar. ağışt, taban, yani parti'nin halkın öz yaqantısına ve bilincine açık ucu, Anadolu'nun dört bucağında, Ankara'da, İstanbul'da, her iki yanın doğrularından ve yanlışlarından ne kapaacağını bu kavgadan sonra çok iyi gördü ve bildi. Tabanın eylemi bundan böyle, şimdiye kadar geçirdiği deneylerin ve bu kavganın ışığında, salın yolda gelişecek; giderek, parti'nin de eylem yolunu çizecek.

Öküzü ininde kıstırmaya giden yol, kestirmeden değil, bu kavganın ve daha nice kavgaların göbeğinden geçecektir. Türkiye'de sosyalizm kendi içinde her bir kavgadan yine eksikliği gidermiş, fazlasından artmış çıkacaktır.

T. AĞAOĞLU

Fuat Köprülü'nün Amerikalılar tarafından esrarengiz işler karargâhı haline getirilen Akbıyık'taki evi...

Amerika'lılarla sıkı işbirliği halinde bulunan ve TRT'nin de başına getirilen Prof. Hıfzı Timur

«açık kaynak»tan alınan haberlerin heşte dördü meydana getirdiği gerçeğinin altını tekrar tekrar çizmemiz gerekir.

Bruce'un bağlı olduğu teşkilatın ya, üzerine bilinen gerçekleri böylece hatırlattıktan sonra, biz, yine Akbıyık'taki merkeze dönelim.

1962 yılında kurulduğunu bildirdiğimiz merkez, Türkiye üzerine incelemeler yaptırmakta ve bunları satın almaktadır. Böylece yukarıda belirttiğimiz «açık kaynak» haberleri temin edilmektedir. Merkezin bütün yöneticileri, Bruce gibi, Türkiye üzerine uzman Amerika'lılardır. Çalışma yöntemleri, gereğince de CIA teşkilatına bağlıdır. Ayrıca bu merkezin Amerika'daki Türk parasıyla finanse edilen kürsüyle de yakın ilgisi vardır.

Merkezin kuruluşuyla birlikte çalışmaya başlayan Amerika'daki kürsüye o tarihten bu yana Prof. Ömer Celâl Sarı, Prof. Hıfzı Timur, Prof. Sabri Ülgener, Prof. Suut Kemal Yetkin, Prof. Halil İnalcık, Prof. İsmet Giritli, Doç. Şerif Mardin giderek sözümona ders vermişlerdir. Bu yıl büyük gürültülerle T.R.T. yönetim kurulu başkanlığından ayrılan İsmet Giritli halen Amerika'daki kürsünün yöneticisi durumundadır. Yapılan açıklamalara göre giden kadronun tüme yakınının çalışmaları (!) beğenilmiş ve takdirle karşılanmıştır.

Bu listenin ilginç bir yanı da, birinin ayrıldığı T.R.T. yönetim kurulu başkanlığına bir diğeri -Hıfzı Timur- gelmiş olmasıdır. Ayrıca Hıfzı Timur'un kızının sözünü ettiğimiz araştırma merkezinin sekreteri olması da şaşırtıcı (!) bir rastlantıdır.

Bizce, çalışmalarını gizlilikle ve esrarengiz şekilde yürüten bu merkezle ilgili öğretim üyelerine yapacak tek iş düşmektedir, o da yer aldıkları yönetim kadrolarından ayrılmaktır. Çünkü bu öğretim üyelerinden bir kısmının üyesi bulunduğu İstanbul Üniversitesi Senatosu, bir çok olumsuz kararlar almaktadır. Bunlardan biri de, Danıştay tarafından profesörlükleri onaylanan iki öğretim üyesiyle ilgili kararın senato'ca gerekçesiz olarak uygulanmamasıdır. Mağdur edilen bu öğretim üyelerinden birinin 94. sayımızdaki listede yer alan C.I.A. ajanı, eski İstanbul konsolosu Ralph Redford tarafından ölümle tehdit edildiğini de belirtirsek konu biraz daha açıklık kazanır.

Bu merkezle ilişkisi olan öğretim üyelerinden ikisinin Türkiye Radyo Televizyon Teşkilatı'nın başında yer alması ise, Türkiye'nin ulusal çıkarları açısından duyduğumuz endişeleri artırmaktadır.

Türk - Amerikan Araştırma Merkezi'nin bir çok Türk politikacısı ile ilişki kurmuş olması da, meselenin bir başka ür-kütülcü yanı olarak ortaya çıkmaktadır.

Faaliyetleri bu yapıda gelişmekte olan Türk-Amerikan Araştırma Merkezi'nin çalışmalarının bütün aydınlarımız tarafından yakından incelenmesi ve ülkemiz çıkarlarına aykırı gelişmelerin bir an önce önlenmesi gerekmektedir. Üniversitelerde yönetime katılma yolunda çaba gösteren gençlerin öğretim üyelerini bu yoldan da kontrol altına almaları ulusal bir görevdir.

ZIYA HEPBİR VE HASAN TÜRKAY, AMERİKALI SENDİKACI HASKINSİ İLE... — CIA'nın himayesi altında tehlikeli alâkalar —

CIA, Türkiye'deki sendikacılık hareketine nasıl nüfuz ediyor ?

Kâni ŞENGÜL

TÜRKİYE'de işçi sınıfı gün geçtikçe budanıyor, gün geçtikçe güdükleştiriliyor. Giderek kapitalizmin dilsiz uydusu, kaderine razı, dikensiz gül bahçesine bahçıvan hale getiriliyor. Getirenler, işçi sınıfını kendi kişisel çıkarları için bu hale sokanlar da hiç utanmıyor, hiç sıkılmıyor ve tarihin birgün kendilerinden acı acı hesaplar soracağını hiç mi hiç akil etmiyorlar...

Çağımızda petrolün sunduğu önem ortadadır. Bilindiği gibi dev petrol tröstleri uluslararası alanda emperyalizmin kurmuş ve genellikle az gelişmiş ülkelerde içteki işbirlikçilerinin de desteği ile ulusal petrol sorunları rafa kaldırmıştır. Türkiye'de Shell, Mobil, BP gibi belli başlı petrol şirketlerinin siyasal iktidarın da yardımıyla ulusal petrol sorunlarını nasıl bir kıyıya atıkları ve petrolün ulusallaştırılmasına öncülük edenlerin nasıl tasfiye edildikleri hatırlanmalıdır.

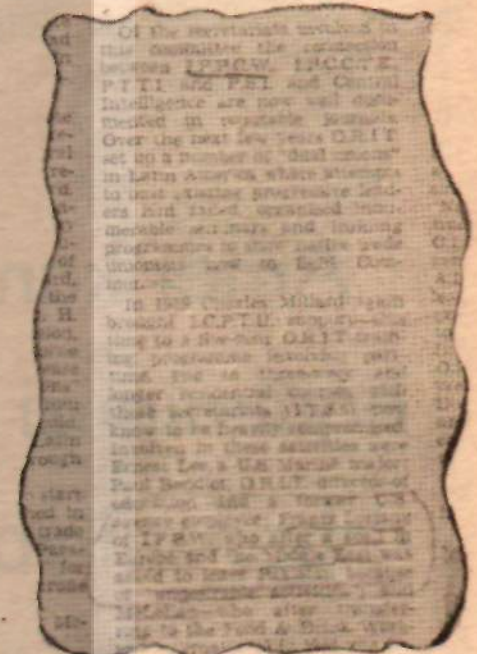
Şiş göbekli ve kalın enseli Wallstreet patronları, kurdıkları yardım fonları ile emekçi örgütlerinin başında bulunan sözde sendika liderlerine rahatça yardımlaşarak yaptırımı başarmışlardır. Petrol alanın da faaliyet gösteren Amerika, Kolorado merkezli bir işçi örgütü, Uluslararası petrol ve kimya işçileri federasyonu (IFPCW), fonlardan büyük pay alanlar arasında yer almaktadır.

Amerikan gizli istihbarat örgütü (CIA) yardımlarını genellikle fonlar aracılığı ile yapmakta ve böylece fonlardan yardım alanlar direkt yada indirekt yollarla CIA'ya ajanlık etmektedirler. Zaten CIA'nın kimlere ve ne için yardım yapacağı tartışılmayacak kadar açıktır.

CIA'nın dolaylı yada dolaysız olarak IFPCW'yi beslediği bizzat Amerikan basını tarafından ortaya konmuştur. Halen emekliye ayrıldığı söylenen IFPCW'nin eski başkanı O.A. Knight, CIA'nın finansman kaynağı sayılan fonlardan, onbinlerce dolar yardım almış ve kendisine sorulan sualleri tamamen cevapsız bırakmıştır.

IFPCW'nin az gelişmiş ülkelerin hemen hepsinde örgütlenme eylemi vardır. Türkiye'de bu sermaye çevresinin yan örgütü duvarındaki federasyona ilk üye Petrol-İş Sendikası'dır. Petrol-İş Sendikası bilerek yada bilmeyerek bu federasyona üye olmuştur. Ancak, bugün açıkça IFPCW'nin özü anlaşılmıştır. Buna rağmen bu örgüte bağlılığı sürdürmek ve onunla maddi ve manevi ilişkileri devam ettirmek herhalde pek fazla akıllıca bir iş olmazsa gerekir.

Bununla birlikte tröstler ve CIA'nın kukla işçi örgütü durumundaki IFPCW Türkiye'de sinsi sinsi örgütlenmekte ve çevresini Petrol-İş'in dışına yaymaktadır. Bunun için akülü IFPCW Türkiye'de bir temsilcilik ihdas etmiş ve başına da tanınmış sendikacı, Petrol-İş'in eski başkanı Ziya Hepbir'i getirmiştir. Hepbir bu örgütün Türkiye'de en gözde adamı durumundadır. Yeni temsilcinin de gayreti ile IFPCW, Çimse-İş, Kauçuk-İş ve Kristal-İş sendikalarını kendi bünyesine almıştır. Bu son duruma göre Wallstreet'in ensesi kalın akülü patronları ve Amerika hesabına onları korumakla görevli CIA, petrol, cam, lastik kimya ve

Ziya Hepbir'in Türkiye temsilciliğini yapan Voice of The Unions'un Eylül - 1968'teki IFPCW'nin CIA ile ilişkilerini açıklamasının kupürü.

metal dışı maden sanayisini kontrol altına alma hesabı peşindedir. Bunlardan lastik sanayii hariç diğerlerinde başarıları tamdır. Ancak, Kauçuk-İş devrimci ve güçlü Lastik-İş'in karşısında onlara istegine uygun biçimde boyuna doğrultmamıştır.

Bundan bir süre önce IFPCW'nin Loyd Haskins adlı genel sekreteri Türkiye'ye gelmiş ve kendisine Livan Lokantasında mükellef bir ziyafet çekmiştir. Ayrıca aynı federasyonun bir de Avrupa temsilcisi vardır ki bu güçle yüzlü, şişko Türkiye'ye sık sık uğramakta, çeşitli temaslarda bulunmaktadır. Frantz Loriaux adlı bu törsat adamının bir CIA ajanı olduğu ve Pakistan'da latınmayan adam ilan edilerek sınır dışı edildiği dış kaynaklarda açıklanmıştır.

Görülüyor ki CIA kendine göre önemli olan işkollarında kurulu sendikaları kontrol altında tutmak ve onların emekçileri uyandırıp sosyalizm doğrultusunda bilinçlendirmelerine engel olmak için mebzul miktarda dolar harcamaktadır. Doları alanlar da bu büyük nimet karşısında emekçilerin uyanmaması pahasına ellerinden geleni yapmakta ve sosyalist öncülerin sanayi alanlarından tasfiye edilmeleri için sinsi sinsi mücadele etmektedirler. Bütün bu uluslararası kombinasyon Türkiye'de sendikacılığın işçi sınıfına ihanet eden bir hal aldığı ortaya koymaktadır. Emekçiler, kendi örgütlerinin dış ilişkilerini, yöneticilerinin kimlerle ve nasıl münasebetler kurduklarını iyice bilmek zorundadırlar. Bunlar bilinemediği takdirde, bilmem ne işyerinde çalışarak Amerikan patronuna hizmet etmek töhmetinden kurtulamayacaklardır.

AYDINLIK
sosyalist dergi

2. SAYI ÇIKTI

TIP'deki Gelişmeler - R. LUXEMBURG, Alman Emperyalizmi ve Osmanlı İmparatorluğu - B. KIVILCIMLI, Genel olarak Sosyal Sınıflar - MUSTAFA SUPHI, Türk-lüğün İstikametleri ? Ş. ALPAY Devrimci Teorik Eğitim - M. GÜN, Asya Üretim Tarzı Üzerine.

Dağıtım: GE-DA. Abone adresi: P.K. 100
Cebeci — Ankara

(Ant Der: 545)

Toplumcu Eleştiri ve Sinclair

Türkiye'de toplumcu eleştiri adı altında, garip bir eylem sürdürülmektedir. Ne sanatın kurallarını, ne de Marxçı kuramı bilmeyen kimseler, toplumcu eleştirinin tekeli, sövüp saymayla, yaygarayla ellerine geçirmişlerdir. Doğru dürüst bir inceleme yapma

yeteneğine sahip olmayan bu kişiler, ona buna saldırarak, dergilerde, gazetelerde boy gösteriyorlar. Hangi ölçüte göre yargı verdikleri belli değildir. Sonuç, sol eleştiri adına çirkin bir sanat ve kültür düşmanlığına yaygınlaşmıştır. Bu tutum, giderek, çağımız estetiğe düşmanlığına yollu saçmaların bile ulu orta söylenmesine yol açıyor. Sanatı yalnız pratik fayda açısından ele almak, burjuvazinin tutumunun ta kendisidir ve bunun böyle olduğunu ilk söyleyen de Marx'dır. Marx adına aynı bilgisizliğin Türkiye'de hâlâ sürdürülmesi, en azından ayıptır.

Mehmet Doğan'ın Papirüs'de Zühtü Bayar'a cevabını okuyordum. Bay Zühtü Bayar'dan bir alıntıyla karşılaşım (yazısının aşım okumamıştım):

«Böyle olunca, Marxçı sanat kuramında neyin doğru, neyin yanlış olduğunu saptamak, Marxçı felsefedeki ayrımlara bakarak kolaylıkla ortaya konabilir. Proletkult'un, İdanofçuluğun, giderek Altın Zincir yazarının hiçbir düşünce sistemine dayanılmaksızın ve yontemsiz olarak, körü körüne eleştirisi, ülkemizde marxçı sanat kuramına ilgi gösteren aydınlar arasında şaşkınlık yaratmıştır.»

RAPP'a, Proletkult'a karşı çıkanların başında Lenin, Gorki, Aragon, Lukacs gelir. İdanof'un etkisini silmek için günümüzün başta gelen bütün sosyalist yazar ve eleştirmenleri elbirliğiyle çalışıyor. Onların yazılarının, kitaplarının bazıları Türkiye'de yayımlanmıştır. Bütün bu eleştiriler belli bir düşünce sistemine göre, Marxçı düşünce sistemine göre yapılmıştır. Bay Zühtü Bayar ne demek ister, anlaşılır gibi değil. Bugün Türkiye'deki yazarların işi, bu çeşit dar görüşlü akımların niçin yanlış olduğunu açıklamak değildir. Açıklamalar yapılmıştır. Burjuva yazarları tarafından değil, Marxçı yazarlar tarafından yapılmıştır. Zühtü Bayar ve benzerleri, niçin çoktan aşılması sorunları yeniden ağızlarına sakız yaparlar acaba? Bir düşünce ilkeliliğine böylesine inatla sarılmakta amaçları nedir?

Yukarıdaki alıntıda en önemli yanlış, Marxçı sanat kuramıyla ilgili sözlerin arasına, Upton Sinclair'in karıştırılmasıdır. İdanof, Proletkult kurucu-

ları, kuramı yanlış yorumlamışlardır ama, yanlışları da doğruları da Marxçı kuram içindedir. Üstelik, bugün aşılmasıdır ama, söyledikleri arasında doğru fikirler de vardır. Ama Sinclair'in yeri nedir bu konuda? Sinclair'in baştan başa yanlış, öznel kitabıyla, Marxçı kuram arasında bağlantı kurmaya çalışmak, Marxçı kurama hakarettir ve artık bağışlanamayacak bir bilgisizliğin ürünüdür. Sinclair'e karşı çıkılmasını, Marxçı kurama karşı çıkmayla karıştırmak da bu bilgisizliğin kendini bile aşmasıdır. Marxçı eleştiri yapmak için ortaya atılanlar, hiç değilse Marxçı kabın yazarların yanlışlarını tekrarlasınlar, buna da bir dereceye kadar saygı gösterilir. Ama Sosyalizm'den habersiz kişilerin yanlışlarını savunmak, utanılacak bir durumdur. Bunu yapan kişi yazı mazı yazmayı bırakır, bir yıl oturup okur en aşağıdan.

«Evet, İdanof'un da hakkı olduğu noktalar vardı», dedirtince, kendileri de mi hak kazanacaklar acaba? Ama İdanof hiçbir zaman Upton Sinclair'in ölçütleriyle işe girismemişti. Marxçı sanat eleştirisi yapmak için, «ezenler, ezilenler, halk sanatı, burjuva sanatı» gibi lakadıları gevellemek yetmez. Güç ister Marxçı sanat eleştirisi. Sanat gibi öznel bir olay karşısında, en bilimsel, en nesnel ölçütleri gerektirdiği için, esere hem çok yakından bakmayı, hem en genel kategorilere bağlamayı gerektirdiği

Amerikancılar eğitimimizi nasıl benzetiyor ?

Dursun AKÇAM

«Biz bize benzediğimiz gibi geri kalmış ülkelere de benzeriz» diye Can Yücel'in bir sözü vardır. Yalnız geri kalmış ülkelere değil, gelişmiş ülkelere de benzeriz! Biz, benzetmek istemesek de onlar benzetiyorlar. Uzun yıllar Müslümanlığın etkisinde bir güzel benzetildikten sonra bayraktarlığını yaptığımız İslam emperyalizmi çökmeye yüz tutar tutmaz da altı yüz yıl «Gavur» diye saldırdıklarımıza benzetmeye, benzetilmeye başladık. Fransa, İngiltere, Almanya..... Şimdi de Amerika!

tırmazlar. Öte yandan Batı medeniyetinin mirasçısı devletler de benzetme yarışından vazgeçmiyorlar. Ancak son benzeyenimiz A.B.D. meydanı ötekilere vermemekte onları yerleştikleri birçok kurumlardan birer birer söküp atmaktadır. General De Gaulle'nün tantanalı ziyareti, İstanbul'da Fransızca öğretim yapan bir okulda nutuk çekmesi de etkili olmamıştır. Almanya ile onca yakın dostluğumuz, işçi - döviz alış verişimiz, Alman Başbakanının Türkiye seyahati, İlköğretimden Alman Avusturya taklidî programın atılarak Vaşington markalı programın konmasını engelleyememiştir!

Benzetilme sıramız Amerika'dadır bir yot! İki ülkenin tarihîsel kökenlerinde bile varmış bu benzerlik! Amerikalı dostlarımız tarafından Türk öğretmenlerine verilen bir broşüründe de yazılı: «Amerika Birleşik Devletleri haline gelen Amerika kolonilerine yerleşen İngilizler, her kolonide

okuyup yazmayı şart koştu. Bunun sebebi dini olup herkesin kilisede dualarını İncilden okumalarını sağlamaktır. Osmanlı İmparatorluğunda da eğitim dini maksatlara hizmet etmiş ve genellikle eğitim dini makamların kontrolü altında yapılmıştır (*)».

Eloğu benzetmek isteyince daha dünün kolonisine benzetir koca İmparatorluğ!

İlköğretimin benzetilmesi, bilindiği gibi önce Deneme Okullarıyla başladı. Birkaç yıl denendikten sonra da «müstahız» uzmanlarca çok başarılı görülerek deneme programları resmen kabul edildi. Öğretmenlerin kılavuzluğu altında öğrencilerin bol arag ve gereçlerle kendi kendilerini yetiştirme ilkesine dayanan teazetli yeni program, şimdi çoğunda belki tek ders aracı, yetesiyle ders kitabı bulunmayan köy okullarında da uygulanmaktadır. Koşullar var-
sın çok ayrı olsun, önemli olan benzetilmektir! Amerikalı dostlar, öğretmenlere, bunun haberini program kabul edilmeden önce vermişlerdi: «Her iki sistemde de (Amerika - Türkiye) eğitim üç kısma ayrılabilir. İlk tahsil, Orta tahsil, Yüksek tahsil. Her iki sistemde de muayyen yaşlardaki çocukların okula gitmeleri mecburidir. Amerika'da 6-16 veya 18, Türkiye'de de ilkökul çağındaki 7-14 yaş arası çocukların okula gitmeleri mecburidir.

Amerika'da son senelerde 7-13 yaşındaki çocukların %99'u ilkökula gitmektedir. Türkiye'de de bir ve beşinci sınıfla ilkökula gitmek zorunludur. Erkek çocukların %95 ve kız çocukların %82'si devam etmektedir... İlkokullarda müfredat programı her iki ülkede de birbirine benzerdir. Okuma-yazma, Aritmetik, Milli Tarih, Genel Dilbilgisi, Sağlık, Güzel Sanatlar ve Beden Eğitimi ihtiyacı vardır. Maksat çocuklara mantıklı düşünceyi (!) öğretmek ve iyi şahsi adettir edinmesini sağlamaktır. Amerika'da çocuklar rekabet etmeye alıştıkları gibi işbirliğinin değeri üstünde de durmaktadırlar...»

Ülkemizin gizlerini ince yerlere değin bilen Amerikalılar, bir benzetme uğruna öğretmenlere gereksiz ve tutarsız birtakım bilgiler vermekten de çekinmemişlerdir.

Deneme Liseleri, deneme sınıfları ötekilere nazaran imtiyazlıdır. Sınıf mevcutları az, öğretmen kadroları tamdır. Her türlü araç, dersane, laboratuvar olanakları içinde öğretim yapılmaktadır. Bu farklılık aynı okulun çatısı altındaki sınıflarda da gözükmemektedir. Örneğin Ankara'nın Balkıraz Lisesinde Deneme sınıflarının öğrenci toplamları 40'ın üstünde olmadığı halde, klasik sınıflarda bu sayı 75-90 arasında değişmektedir. Okulun asıl öğretmenleri önce Deneme sınıflarının derslerini doldurmuş, yavaş yavaş bu yana düzenli bir öğretim sağlanmıştır. Oysa klasik sınıfların çoğu dersleri açık kalmış, açıklar, meslekten olmayan kişilerle doldurulmaya çalışıldığı halde yine de bazı dersler ayardan beri öğretilmemiş geçmektedir. Öğrenci velileri, bütün okulun bir an önce Denemeye geçmesini beklemektedirler!

Dostlarımız şüphesiz bu noksanlığı da görmekte, bir an önce benzetmenin çarelerini aramaktadırlar. Diyolar ki, «Türkiye'deki klasik Ortadereceli okullar, ekseriyetle öğrencileri yüksek tahsile hazırlar» Oysa Amerika'da, «Bir lisede genellikle üç tip öğretim yapılır. 1) Aydın vatandaşlar yetiştirmek üzere genel öğretim kursları, 2) Mesniyetten sonra bir işte çalış-

Ne var ki bir benzeyenden yeni bir benzeyene atlamak kolay olmuyor. Benzerlik kalıptır modeller arasında birtakım transfer zorlukları çıkıyor. Eski benzerlerinden kopmak istemeyenlerle transfer gücü yüksek olanlar arasında zaman zaman post kavgaları oluyor. Şeriatçılık - Gavurculuk (kibar adı ile Batı medeniyetçiliği) kavgası da bu yüzden. Batı medeniyetçileri, Şeriatçılardan bir aşama önde okullarından siyasal yönetime hakimdirler, Şeriatçılara göz ağ-

Sınıf Açısından Türk Gençliği
Namık Behramoğlu

Fiati: 3 T.L.

(Ant Der: 542)

İçin güçtür. Altyapı-üstyapı ilişkilerini kesinlikle belirlemenin en fazla zorlaştığı bu alanda, hele Alt-husser'in kuramları da ortaya çıkmışken, «Garipçiler CHP döneminin, İkinci Yeni de DP döneminin şiirini yazdılar» gibi, temelsiz, basite indirgeyici yargılar verilmez. Böylesine kolayca kaçanlara, gerekli cevapları, önce Marx ve Engels vermişlerdir.

Sinclair tarihi maddeciliği de, diyalektik maddeciliği de bilmiyordu. Saraya ve aristokralara dal-kavukluk etti diye, basitin basiti bir dar kafalılıkla, koca Shakespeare'i harcamıştı. Tarih içinde sınıfların devrimci rollerinden haberi yoktu çünkü. Oysa Shakespeare, Marx'ın en sevdiği şairdi. Sinclair'ın bu yargılarını işitseydi Marx, onu sopayla kovardı. Tarihi oluşumlar karşısındaki gerçek Marxçı tutumu anlamak için, Engels'in Anti-Dühring'de kölelik ve köleliği yereler üzerine söylediklerini okumak da yeterli bir ölçüdür. Sinclair'ın bütün bunlardan haberi yoktu ve Sinclair için gerekli yargıyı Lenin vermişti, romantik bir Sosyalizm heveslisi olduğunu söylemişti. Zaten Sinclair kendisi de az sonra dönmüş ve kendine yaraşan yeri bulmuştu.

Sistemsiz, yöntemsiz, «körükörtüne» Sinclair'e karşı çıkılmasından sıkıntı duyanlar, ilkin, Sinclair'ın haklı veya haksız olmasının değil, Sinclair'ın Marxçı, eleştiri içindeki yerinin, sistemli, yöntemli ve bilinçli hesabını versinler. O zaman tartışmaya devam ederiz.

Murat BELGE

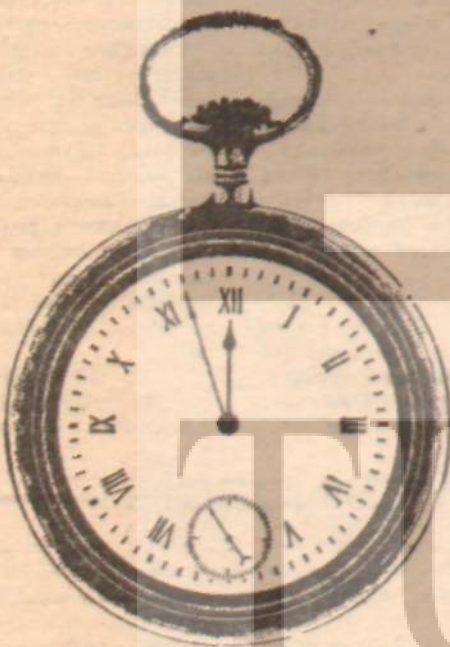
çaklar için iş ve meslek kursları. 3) Yüksek okullara ve üniversitelere devam edecekler için yüksek tahsil hazırlıkları... Çünkü Amerika'nın, demokratik bir ülkede tahsilin sosyal hareket kabiliyeti için hayati olduğu görüşünü paylaşmaktadır. Teknolojide meydana gelen ilerlemeler, gençlerin daha tahsil ve kalifiye olmalarını gerektirmektedir.

sonuç. Dostlarımız kıbarca hatırlatıyorlar, «Aynı zamanda her iki memlekette de eğitim gayelerinin aynı olduğunu bitfen hatırlayın», diyorlar.

Hiç hatırlamaz olur muyuz? Darısı üniversitemizin başına. Ama onlardan da epeyce benzetilenler vardır!

(*) 12 Mart 1968 tarihinde Ankara'nın Beştekin'deki Amerikan okullarında «Farklı Eğitimciler Gününe» tertip edilir. Ankara'dan 80 kadar öğretmen çağırılır. Amerika'nın Türkiye'deki temsilcilerinin de hazır bulunduğu bu «Gününde» öğretmenlere, «Amerika Birleşik Devletlerinde Eğitim» başlıklı bir tektir broşür verilir. Yanya aktarılan kısımlar bu broşürden alınmıştır.

Sevgili dostlarımızın bu düşüncelerini paylaşmamak elden gelmez. Nasil olsa biz kendi başımıza bir değişiklik yapamıyoruz. Komünistlik olur diye korkuyoruz. Dışarıdan bir zorlama elmasa siltin sene yaptığımız yerden kopmayız. Ama büyük dostumuzdan gelen tekliflerin başımız üstünde yeri var. Hiç olmazsa benzetilmedeki tempo-muz aksamaz. Zati istesek de istemesek de bu kaçınılmaz bir

Reklam, işlerinizi saat gibi yürütür

REKLAM VE TANITMA FAALİYETLERİNİZİ
yurt içinde ve dışında
EN ETKİLİ VE EN İSRAFSIZ ŞEKİLDE YÜRÜTMEK İÇİN
Kurumumuz hizmetlerinden faydalanınız

BASIN İLÂN KURUMU

Cağaloğlu, Türkocağı Cad. no. 1, kat: 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

DEV ÜÇLÜ TAMAMLANDI

Ölmez otu

Yaşar Kemal

Yaşar Kemal

Ortadirek

15 LİRA

Yaşar Kemal

**Yer demir
gök bakar**

15 LİRA

Yaşar Kemal'in dev üçlünün son kitabı olan ÖLMEZ OTU da, Ant Yayınları'nın 10. kitabı olarak yayımlanmıştır. Ortadirek - Yer Demir Gök Bakar - Ölmez Otu, hem birbirinden bağımsız üç ayrı kitap, hem de bir arada okunabilecek bir bütündür. Önceki kitaplarında bir toplumun bir ölü, bir mit dünyası yaratışını anlatan yazar, ÖLMEZ OTU'nda bir kişinin bir olayet mitini yaratışını yazmaktadır. Aynı zamanda Çukurova'daki pamuk ırgatlarının dramını dile getiren ÖLMEZ OTU, Yaşar Kemal'in türkçeyi en iyi kullandığı, bütün yazarlık ustalığını gösterdiği ilginç, yepyeni bir romandır. Lüks krome dört renkli offset kapak içinde 454 sayfa 15 Lira'dır. Genel Dağıtım: ANT YAYINLARI - P.K. 701 - Sirkeci - İSTANBUL. Ankara ve İstanbul Dağıtımı: GE-DA.

Kemal Süker

**Sabahattin
Ali
dosyası**

75 LİRA

Kemal Süker

**Nâzım
Hikmet'in
polemikleri**

75 LİRA

Alberto Bayo

**Gerilla
nedir**

6 LİRA

Stokely Carmichael

**Siyah
iktidar**

75 LİRA

Emile Burns

**Marksizmin
temel kitabı**

toplatıldı

Che Guevara

**Savaş
anıtları**

tükendi

**ANT'a abone
olarak**

bir kalemde

37.5 lira

tasarruf

ediniz!

ANT'a abone olanlar dergimizi indirimli okuyabilecekleri gibi ANT kitaplarını da yüzde 20 indirimle alabilirler. İndirimli abone tarifemiz yıllık 44, altı aylık 22, üç aylık 11 liradır. Böylece 125 kuruşa bayiden aldığımız dergimizi 84 kuruşa okuyabilir ve yılda 21 lira tasarruf edebilirsiniz. Ayrıca abonelerimiz için Ölmez Otu 12, Yer Demir Gök Bakar 12, Ortadirek 12, Siyah İktidar 6, Nâzım Hikmetin Polemikleri 6, Sabahattin Ali Dosyası 6, Savaş Anıları 8, Gerilla Nedir 4 Lira'dır. Kitaplarımızın hepsini 165 Lira indirimle alan bir abonemiz dergideki indirimle birlikte bir kalemde 37.5 lira tasarruf edebilecektir. Bunun için abone bedelini ve kitapların ücretini «ANT Dergisi» - P.K. 934 - Sirkeci - İSTANBUL'a adresine havaile etmeniz kâfidir.

SOSYALİST BİR PROLETERİN ÇETİN ALTAN'A CEVABI

BUGÜNE kadar bu sütunlarda daima çeşitli gazete ve dergilerde sütun sahiplerinin okuyucularını aydınlatmak, onlara yol göstermek amacıyla yazdıkları yazılardan parçalar alıyorduk. Ancak, Başbakan'ın sütun sahipleri, her yazdıkları okurları tarafından aynen kabul edilen insanüstü varlıklar da değildir.

En tanınmış fikiracılar dahi, bir yandan yazı yazdıkları gazetenin patronlarının ekonomik çıkarlarını dikkate alarak rota çizmeğe dikkat ederken, bir yandan da her sabah belli bir çerçevede karşı karşıya geldikleri devamlı okurlarının baskısını da üzerlerinde hissederler. Bu okuyucu baskısı genellikle «okuyucu mektupları» yoluyla kullanılır.

Örneğin Akşam Gazetesi'nin fikirçisi Çetin Altan, geçenlerde TIP aleyhinde yazdığı sosyal yazılardan birinde aynen şöyle diyor:

«... Ne çare ki bugünkü yöneticiler bu akımın toparlayıcısı olamamakta ve halkla gereken ilişkiyi kuramamaktadırlar. Örneğin benim şahsen aldığım mektuplar tümünün aldığı mektuplardan zannederim bir kaç maddeli fazladır.»

Çetin Altan'ın yöneticiler

hakkındaki bazı tenkitleri ne kadar haklı ise, bu tenkitlerin ortaya konuş biçimi de o kadar seviyesiz ve çirkindir. Hele hele her gün devamlı yazmak ve atraksiyon yapmak inkamına sahip bulunmayan kişilerin karşısına geçip mahalle çocuğu edasıyla, «Ben sizden fazla mektup alıyorum!» diye çahmı satmak ve parti yöneticiliğine sırf bu nedenle kendini layık görmek herhalde yazarlık ciddiyeti ve sosyalist tevazuu ile bağdaştırılmaz. Çetin Altan'ın koyduğu bu ölçüden hareket edilirse, bir Türkân Şoray'ın, bir Zeki Müren'in, bir futbolcu Metin'in de, TIP yöneticilerinden fazla mektup aldıkları için sosyalist harekette baş tacı edilmeleri gerekecektir.

Kaldı ki, fıkra yazarlarına gönderilen mektupların hepsi de tasvip mektupları değildir. Bir yazar, ne yazarsa yazsın, izlediği çizgiden ne kadar saparsa sapсын okurları tarafından körükörüne izleneceğini de beklememelidir.

İşte, mektup alma şampiyonu Çetin Altan'a en sadık okuyucularından biri tarafından yazılan ve yayınlanmak üzere bir suret de ANT'a gönderilen mektup... TIP Malatya Merkez İlçe Sekreteri proleter bir göförlü olan Hüseyin Özşahin, sosyalizm konusunda yazılarıyla kendisini yetiştiren Çetin Altan'ı bugün ondan daha sağlam bir sosyalist olarak nasıl yargılıyor:

Sayın Çetin Altan,

Size böyle bir mektubu yazıp yazmamak için çok düşündüm. Yazılarıyla sosyalist bilince vardığım, yıllardır okuyup büyük saygı duyduğum bir yazara karşı çıkmak kolay olmadı.

Yıllarca ezilmişliğin acısını çekmiş bir emekçi olarak, biricik partimiz, umut ışığımız olan TIP'e insafsızca karşı çıkmaya da elbet gönlüm razı olamazdı. Benim parti sevgim insanların sevgisinden çok üstündür. Çevremdeki emekçilerin de öyle.

Sosyalist bilince sizin yazılarınızla kavuştuğumuzu söylemiştim. Bunu inkar etmiyorum. Ama son günlerdeki, hele kongre sonrası tutumunuz, gözbebe-

**Elin ağzı
torba
değil ki!**

Bana ve gazeteme muarız olan birkaç kardeşlerime önemli hatırlatma: Şehir şehir, kapı kapı dolaşarak BUGÜN aleyhinde yaptığınız dedikodu ve gıybet yüzünden oruçlarımızın sakatlanacağından korkulur. Rica ediyorum: Oruçluysen dedikodu yapmayın, iftara kadar sabredin. Bütün ramazan boyunca diliniz tutsanız daha iyi olur ya. Selamlar.

M. ŞEVKET EYGI
(Bugün - 23.11.1968)

günümüz partimize, bir muhalifin dahi yapmayacağı tahripkâr yazılarınız, sebep ne olursa olsun samimiyetten uzak, hattâ selessendığınız bir emekçilere bir ihanettir.

İddialarınızda belki haklısınız. Ama yeni yeni serpilmeye başlanmış bir fidan katledilmez. Ne zaman ki gelişir ve dal budak salmaya başlar, işte o zaman sağlam kök üzerindeki dalların daha gürlü bir şekilde gelişmesini temin için budamak gerekli olurdu.

Emekçilerin öncülüğünden bahsediyorsunuz. Hangi öncülük? Bölücü yazılarınızı yazarken, bizden düşünceleriniz paralelinde bir ses mi duyduunuz? Hayır Sayın Altan: Büyüklük kompleksinin verdiği bir tutkulla, «Ben ne söylersem tebamm onu yapar» zihniyetiyle hareket ettiniz.

Sizin de yazılarınızda her zaman tekrarladığınız gibi halk uyanıyor. Evet, hitap ettiğiniz bütün okuyucularınız ve emekçi halk da bu uyanışın dışında değil. Sizden aldığımız bilince, siz denetleyecek, zamansız çıkışlarınızı en sert şekilde eleştirecek kadar uyanıyoruz.

Kendilerini birer efsane kah-

Takma kalp ÇALIŞIYOR

**ALİ AKGÜL DÜN GECEYİ
OLDUKÇA RAHAT GEÇİRDİ**

Ameliyatta yeni bir sistem uygulayan Ersek «Basın arkadaşlarımdır... dedi»

(Yeni İstanbul, 29.11.1968)

Üzgün Ersek konuştu:

**"KALP
KALLEŞLİK
YAPTI!.."**

Doktor Ersek, Ali Akgül'e takılan kalbi burda elaya takılan Rehis Noyse mazarına kuruttu

(Milliyet, 27.11.1968)

ramanı gözüyle görenlerin, efsane olmadıklarını, sosyalist mücadelede sadece birer militan olabilmeleri lazım geldiğini bilecek kadar uyanıyoruz.

Sosyalist akımı taa bizlere kadar İttidatınızı övünçle tekrarlıyorsunuz. Evet, gerçekten payınız çok büyük, inkar edemeyiz. Ancak fikirlerimizin de, bir gazete alabilecek ve onu okuyabilecek imkandan yoksun kişilere, yani tabana kimler vasıtasıyla İneceğini de bilmelisiniz.

Bir yazınızda «yaptıklarım sizlere kalsın. Davayı başka arkadaşlarla da yürütürüz» diyorsunuz.

Bizleri öfkeliendiren, yaptığınız hizmetleri başımıza kakmış olmanızdır. Başa kakılan hizmetlerin biz emekçilere gereği yoktur. Bedeli neyse ödeyelim. Daha kaç devre milletvekilliği istiyorsanız, lütfen açıkça söyleyiniz!

Yine bir yazınızda «bu gidişle üç milletvekili dahi çıkarmayacağımızı» iddia ediyorsunuz. Aciz kanaatimce yanıldığınız söyleyeceğim. Çünkü, sizin partimize karşı çıkışınız bile

güçlenmiş olduğumuzun bir ilkidir.

Ortaya çıkarılan büyük maaş pay etme veyahut da yönüne sevdasına düştünüz. Biz emekçiler henüz ölmediğimize göre, pay edilecek mirasımızı alamaz.

Bu kadar çektiğiniz ez ve yaptığınız hizmetten sonra bu yadırgayışınıza belki de ne insanların vefasızlığıyla rumlayacaksınız! Fakat sosyalist eylemde, hele sizin gibi teliktüel kişilerin hatalarıneler mal olacağını, yine yazılarınızdan öğrenmiştik.

Yaptığınız zamansız toplantılar yerine, sizleri bunsonra bilhassa ölümlükteki nel seçimler için eylem ya na davet ediyoruz. Samimiyiz buyurun. Değilseniz, Bülent Ecevit'e vermiş olduğunuz randevuya gecikmeyin.

Yeni tutacağınız yolda siz başarılar diler, yaptığınız metlerin bedelini taksitle de sa ödeyeceğinizi taahhüt

18 Kasım 1968

TIP Malatya Merkez
Sekreteri - Hüseyin Özşahin

Onlar ki lâf ile verirler dünyaya nizamât

Siz sürüm için İnci'li tefrika eden bir batı gazetesine olabileceğini düşünemez misiniz?

Siz sürüm için huristıyan tarihi tefrikası yayınlayan bir batı gazetesi olabileceğine ihtimal verebilir misiniz?

Gazetelerimizin hepsi ramazanda az çok mukaddesatır!...

Önce bize lâik basın lazımdır!

FALİH RIFKI ATAY
(Dünya - 27.11.1968)

RAMAZAN KÖŞESİ:

Onbir ayın bir Sultanı, İmam-ı Azam'ın Cevabı, İslam Tarihinde ilk ramazanlar. Hazreti Ali'nin Şahadeti, Hazreti Muhammed buyurdu ki...

(DÜNYA - 27.11.1968)

ESKİ SEVİYESİNDEDİR!

TIP Büyük Kongresi'nde kürsüye çıkıp, «Arkadaş, ben istihbaratçıyım... Yalan haber, doğru haber, kasıtlı haber nasıl vardır, bilirim.» diye bağırarak Akşam'ın röportajcısı kongreden sonra yazdığı «TIP'teki Olayların İyiliği» başlıklı yazı serisinde elhak mesleğinin erbabı olduğunu gösterdi.

Hangi kategorilere girdiği meydana olan habere göre dergimizin yönetmeni büyük kongreden sonra, «Kongre öyle küçüklüklerle geçti ki, Çetin gözümde büyüdü...» demiş... Kasıtlı ve yalan!

Kongrede tesbit ettiğimiz küçüklükleri ve bunlardan Çetin'in hissesine düşenleri ANT'nin önceki sayılarında açık seçik yazmıştık. Küçüklüklerde payı olan bir insanın gözde büyümesine imkân yoktur.

Çetin gözümüzde büyümemiştir, eski seviyesindedir!